

Rólad mondja a szívem:
„Téged keres tekintetem!”
A te arcodat keresem,
Uram!

Zsolt 27,8

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

Ingyenes melléklet • Kultúra, műsorújság
Mértékadó
LXXIX. évf. 21. • (3899.)
2023. május 21. • Ára 360 Ft

Fotó: Lambert Attila

Az Egyház oltalom és menedék

Újra megnyílt a Várnegyed Veszprémben

Udvary György veszprémi érsek május 12-én délután a Szent Mihály-főszékesegyházban ünnepélyesen megáldotta és megnyitotta a veszprémi Várnegyedet, amelyet a Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa programsorozathoz kapcsolódó nagyszabású felújítási munkálatok miatt 2020-ban zártak le a látogatók elől. Másnap délelőtt, a Gizella-napok csíkcspontjaként a főpásztor ünnepi szentmisét mutatott be a főszékesegyházban Boldog Gizella királyné liturgikus emléknapijához (május 7.) kapcsolódóan, hálát adva közbenjárásáért. A szentmise keretében Udvary érsek átadta az idei Boldog Gizella-díjakat, valamint a Szent Imre-díjakat és -oklevéleket is. A díjátadót – ahogyan a Várnegyed átadását is – a hűvös, esős időjárás miatt tartották a templomban.

Az ünnepi eseményeken számos közéleti szereplő is jelen volt, mások mellett Soltész Miklós egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkár, Ovádi Péter országgyűlési képviselő, Takács Szabolcs, a Veszprém megyei kormányhivatal vezetője, Porga Gyula Veszprém polgármestere.

Veszprém városa 2018 decemberében nyerte el a 2023-as Európa Kulturális Fővárosa (EKF) címét, amelyhez kapcsolódóan a Bakony-Balaton régióval közösen megmutathatja a világnak épített és természeti értékeit és örökségét, kulturális sokszínűségét. E projekt kiemelt helyszíne a 10-11. században hét dombra épült város fölött magasodó vár. Körülötte a meredek, szakadékos hegyoldalak szélén körbefutó fal jelzi az egykor középkori erődítmény körvonalait.

(Folytatás a 3. oldalon)

A szociális testvérek centenáriuma

Az életápolás sokszínű szolgálata

A Szociális Testvérek Társasága százéves fennállása alkalmából május 14-én hálaadó szentmisét mutatott be Erdő Péter bíboros, prímás a zsírfölösöknek megítélt Szent István-bazilikában. Megemlékezték a rend tagjának, Salkaházi Sára testvérek a boldoggá avatásáról is, amelyre a bazilika előtti téren került sor 2006 szeptemberében.

A szentmisén együtt ünnepelt Kővári Magdolna SSS központi előljáró, Németh Emma SSS, a társaság kerületi előljárója és a szociális testvérek. A meghívott vendégek között jelen volt Varga Zs. András, a Kúria elnöke, Hegyi László, a Kulturális és Innovációs Minisztérium főtanácsadója.

A jubileumi ünnepsorozat május 11-én, a vértanúhalált halt Boldog Salkaházi Sára testvére liturgikus emléknapiján az Egyetemi (Kisboldogasszonys-) templomban kezdődött meg az 1923-ban Slachta Margit által alapított Szociális Testvérek Társasága centenáriumi ünnepségsorozata. A koncelebrált szentmisét, melyet megemlékezés és imáma követett, Mohos Gábor, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspöke mutatta be.

(Folytatás a 9. oldalon)

A szentmisén koncelebrált Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspök, a Szent István-bazilika plébánosa; Márfi Gyula nyugalmazott veszprémi érsek; Zsóni Viktor, a Piarista Rend Magyar Tártományának vezetője; Kuminetz Géza, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) rektora; Sajgó Szabolcs SJ; Blanckenstein Miklós, a főegyházmegye papsági helynöke és a jelen lévő papság.

Ahol jó dolgozni
Közösségi iroda nyílt a szaléziaknál
Budapesten
5. oldal

Vallomások, találkozások
Visszatekintés a pápalátogatásra
12. oldal

ISSN 0133-1205

9 770133120548

A hit fényt ad az összes ismeretnek

Jubileumi emlékiülés
a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen

Egyetemtörténeti emlékiülést tartottak a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) 30 éves fennállása alkalmából Budapesten, május 10-én. Az eseményen részt vett Erdő Péter bíboros, prímás; Veres András püspök, az egyetem nagykancellárja, az MKPK elnöke; Borhy László, az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) rektora és Hermann Péter, a Semmelweis Egyetem rektorhelyettese.

A felsőoktatási intézményen ezen a néven 1992-ben jött létre, a Pázmány Péter által 1635-ben alapított egyetem jogfolytonosaként. Az ELTE és a Semmelweis Egyetem ugyancsak a pázmányi örökség folytatója.

Bevezető előadásában Kuminetz Géza rektor hangsúlyozta: „Az egyetem mai legjobb tudásunk és ismeretünk szerint a

mindenkor kultúrának egyik legfontosabb intézménye. Legfelső immanens őre a hagyománynak és kibontakoztatónak megújításának is.”

Az értelmiség, illetve a hatalom minden különös figyelmet szentel az egyetemeknek, s azokat az igazság, a jóság és a szépség eszményének megfelelően igyekszik formálni, illetve deformálni, vagy ha kell, reformálni. A tudósokat, a tudós társágokat – folytatta rektor – ugyanúgy fenyegeti a deformáció veszélye, mint a hatalmat, s hol az egyiknek, hol a másiknak a feladata, hogy korrigálja a deformációkat.

„Az egyetemalapításkor kutatjuk az alapító szándékát, élesztjük szellemét, illetve vizsgáljuk a szándék megalapozottságát, valamint az ahhoz való hűséget.

(Folytatás a 7. oldalon)

A szervezettség nem elég: a Lélek ad életet

Február 22-én a Szentatya folytatta az evangelizáció iránti szenvédélyről, a hívők apostoli buzgóságáról szóló katekézissorozatát. A Jézus missziós parancsa (Mt 28,18-20) alapján tartott elmélkedésében az evangéliumhirdetés főszereplőjéről, a Szentlélek-ről beszélt. Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását adjuk közre.

Kedves testvéreim, jó napot kívánok, üdvözöllek benneteket!

Az evangelizálás iránti szenvédélyről szóló katekéziseink sorában ma Jézusnak azokból a szavaiból indulunk ki, amelyeket az imént halottunk: „Menjetek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket! Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére!” (Mt 28,19). Menjetek – mondja a feltámadt Úr –, nem azért, hogy tanokat adjatok tovább az embereknek, nem azért, hogy új valláskövetőket szerezzenek, nem, hanem azért, hogy tanítványokká tegyétek az embereket, vagyis hogy mindenkinnek megadjátk a lehetőséget, hogy kapcsolatba kerüljön Jézussal, hogy misericorde és szeresse őt, szabadon. Menjetek..., és kereszteljétek meg őket: kereszteni annyit jelent, mint bemeríteni, s ezért, mielőtt egy liturgikus cselekedetre utalna, egy, az életünket érintő cselekedetet fejez ki: bemeríteni saját életünket az Atyába, a Fiúba, a Szentlélekbe; minden nap átélni Isten jelenlétének örömet, aki közel van hozzáink, mint Atya, mint Testvér, mint Lélek, aki bennünk, a lelkünkben működik.

Megkeresztelkedni tehát annyit jelent, mint elmerülni a Szentháromságban. Amikor Jézus azt mondja tanítványainak – és nekünk is –: „Menjetek!”, nem csak egy szót közzöl. Nem. Közli a Szentlélek is, hiszen csak neki, a Szentléleknek köszönhető fogadhatjuk be és teljesítettük Krisztus küldetését (vö. Jn 20,21-22). Az apostolok ugyanis félelmből bezárkóztak az utolsó vacsora termébe, míg el nem jön pünkösd napja, és a Szentlélek le nem száll rájuk (vö. ApCsel 2,1-13). És abban a pillanatban a félelmük elszáll, és a Lélek erejével ezek a többnyire tanulatlan halászok megváltoztatják a világöt. [Mondhatná valaki:] „De ha

nem is tudtak beszélni...” Majd a Lélek adja a szót az ajukra, a Lélek ereje viszi őket előre, hogy megváltoztassák a világot.

Az evangélium hirdetése tehát csak a Lélek erejében valósul meg, aki megelőzi a misszionáriusokat és előkészíti az emberek szívét: ó „az evangelizáció motorja”.

Ezt fedezzük fel az Apostolok cselekedeteiben, ahol minden oldalon azt látjuk, hogy az evangéliumhirdetés főszereplője nem Péter, Pál, István vagy Fülöp, hanem a Szentlélek. Szintén az Apostolok cselekedetei beszéli a kezdeti Egyház egyik kényes pillanatát,

ami nekünk is sokat mondhat. Akkor is, mint ma, a vigasztalások mellett voltak megpróbáltatások is, voltak kedvező és kevésbé kedvező idők, az örömközök gondok is tárultak, mindenkor jelen volt. Az egyik nehéz kérdés például az volt, miként bánnanak a hitre jutott pogányokkal, azokkal, akik nem tartoztak a zsidó néphez. Meg kell-e tartaniuk vagy nem a mózesi törvény előírásait? Ez nem kis horderejű kérdés volt azoknak az embereknek. Így két csoport alakult ki: az egyik elengedhetetlennek tartotta a törvény megtartását, és másik nem. Hogy döntést hozzanak, az apostolok összegyűlnek az úgynevezett „jeruzálemi zsinatra”, mely az első zsinat volt a történelemben. Hogyan oldják meg a dilemmát? Kereshettek volna egy jó kompromisszumot a hagyomány és az újítás között: egyes szabályokat betartanak, másokat elhagynak. Az apostolok azonban nem ezt az emberi bölcsességet követik, nem diplomáciai egyensúlyt keresnek az egyik és másik csoport között, hanem alkalmazkodnak a Lélek működéséhez, aki megelőzte őket, és ugyanúgy leszállt a pogányokra, mint rájuk.

És így, a törvénynel kapcsolatos szinte minden kötelezettséget eltörölnek, s így közlik a végső döntést, amelyet meghoztak: „a Szentlélek és mi” úgy döntöttünk. (vö. ApCsel

15,28), vagyis: „a Szentlélekkel együtt” döntöttünk. Az apostolok mindenkor így cselekszenek. Együtt, megosztottság nélkül, bár különböző érzékenységekkel és véleményekkel rendelkeznek, a Lélekre figyelnek, órá hallgatnak. És a Lélek egy ma is, a nagybőjt kezdetén! Mert Egyházként lehetnek jól meghatározott időink és tereink, jól szervezett közösségeink, intézményeink és mozgalmaink, de a Lélek nélküli minden lélektelen marad.

A szervezettség nem elég: a Lélek az, aki életet ad az Egyháznak. Az Egyház, ha nem kéri őt, és nem hívja segítségül, akkor önmagába, medő és kimerítő vitákkba, klikkek fellől csatározásába zárkózik, miközben a küldetés lángja kialszik. Nagyon szomorú úgy látni az Egyházt, mintha parlament lenne; nem, az Egyház valami más! Az Egyház olyan hívő férfiak és nők közössége, akik hirdetik Jézus Krisztust, de a Szentlélek által mozgatva, nem pedig saját eszüköt követve. Igen, használják az eszüket, de jön a Lélek, hogy megvilágosítja és mozgassa azt! A Lélek kimozdít bennünket, arra sarkall, hogy hirdessük a hitet, és így megerősödjünk a hitben, arra sarkall, hogy misszióba menjünk, s így rátalálunk arra, kik vagyunk. Ezért kérlek ekképpen Pál apostol:

„Ne oltsátok ki a Lelket!” (1Tessz 5,19). Ne oltsátok ki a Lelket! Imádkozunk gyakran a Lélekhez, szólítgassuk őt, kérjük minden nap, hogy gyűjtsa meg bennünk az ő fényét!

Tegyük ezt minden találkozás előtt, hogy Jézus apostolaivá válunk azok felé az emberek felé, akikkel találkozunk! Ne oltuk ki a Lelket a keresztény közösségekben, de magunkban sem!

Kedves testvéreim, Egyházként a Szentlélektől indulunk el és indulunk el újra! „Kétségtől fontos, hogy lelkipásztori tervezésünkben szociológiai felmérésekkel, elemzésekkel, a nehézségek, a várakozások és panaszok listájából indulunk ki. Sokkal fontosabb azonban, hogy a Lélek megtapasztalásaiból indulunk ki: ez az igazi elindulás. Ezért fel kell kutatnunk, számba kell vernünk, tanulmányoznunk és értelmezünk kell őt. Ez olyan alapelve, amelyet a lelke életben úgy neveznek: a vigasztalás elsőbbsége a vigasztalásággal szemben. Először jelen van van a Lélek, aki vigasztal, felüdít, megvilágosít, mozgat; aztán jön a vigasztalanág, a szenvedés, a sötétség is, de a sötétségben való eligazodás elve a Lélek fénye” (Carlo M. Martini: *Evangelizzare nella consolazione dello Spirito* [Evangelizálás a Lélek vigasztalásában], 1997. szeptember 25.). Fontos ez az elv, mely arra szolgál, hogy eligazodunk az érthetetlen dolgok között, a zavarodottságban és megannyi sötétségen. Kérdezzük meg magunktól, vajon megnyílunk-e erre a fényre, adunk-e teret neki: hívom-e a Lelket! mindenki a lelke mélyén válaszoljon. Ki az közhűlünk, aki imádkozik a Lélekhez? „Sajnos nem, Atyám, én a Szűzanyához imádkozom, a szentekhez, Jézushoz imádkozom, aztán néha elmondom a Miatyánkot, imádkozom az Atyahoz.” „Na és a Lélek? Nem imádkozol a Lélekhez, aki mozgatja a szíemet, aki segít boldogulnod, aki vigasztalást ad neked, aki ébrene tartja benned a vágyat az evangelizálásra és a misszióra?” Ezt a kérdést hagyom most rátok:

Imádkozom-e a Szentlélekhez? Engedem-e, hogy ő vezessen, aki arra hív, hogy ne zárkózzam be, hanem vigyem el Jézust másoknak, hogy tanúságot tegyek Isten vigasztalásának elsőbbségéről a világ vigasztalanságával szemben? A Szűzanya, aki jól megértette ezt, segítsen, hogy mi is megértsük!

Fordította: Tőzsér Endre SP
Fotó: Vatican News

A Szentszék Sajtótermében május 9-én tartott sajtótájékoztatón az Evangelizáció Dikasztériuma bemutatta a tervezett projekteket és az eddig elvégzett előkészítő munkát: a hivatalos szentévi naptárat, a weboldalt és a mobilalkalmazást, továbbá bejelentette a jubileumi himnusz versenyének győztesét.

A sajtókonferencián felszólalt Rino Fisichella érsek, a dikasztérium korábbi prefektusa, aki a szentévet illetően a Vatikán részéről a felkészülés koordinálásáért felelős szekció vezetője. Hangsúlyozta, hogy az előkészületek teljes sebeséggel zajlanak, s már jelentős eredményeket értek el. Megkezdték az olasz kormánnyal és Lazio régió, valamint Róma városának hatóságaival az operatív találkozók sorát, hogy megvitassák a szükséges infrastruktúra megtérítését. Az elmúlt évben a vatikáni dikasztérium négy bizottságot és egy műszaki testületet hozott létre az általános program körülállására.

Az első kulturális felkészítő program szeptemberben lesz, a spanyol reneszánsz művész, El Greco három remekművét, a Krisztus megkeresztelése, A keresztes hordozó Krisztus és a Krisztus áldása című alkotás-

kat állítják ki a Vatikánban. Ez az első „szimbolikus esemény” – mondta Fisichella érsek – arra ösztönzi a látogatókat, hogy gondolkodjanak el a „Krisztusba vetett reményről” a 2025-ös szentévi témájához kapcsolódva, amelynek mottójája: A remény zarándokai. A szentévi előkészítő kezdeményezések magukban foglalják a hagyományos száz betlehemi játszol a Vatikánban kiállítást is, amely Rómában a karacsónyi időszakban tartott népszíren, évente megszervezett rendezvény. A világ minden tájáról, köztük Magyarországról is érkező betlehemi játszlatának ki.

A dikasztérium információs és kommunikációs munkáját kommunikációs bizottság támogatja, amely különféle lapok újságíróit, tudósokat és médiaszakértőket tömörít. Az ökumenikus bizottság pedig nemcsak támogatja a val-

lásközi párbeszédet a reményről, a szentévi központi téma-járól, hanem hozzájárul a dikasztériummal együtt a Nicanor Zsinat, az egyháztörténeten első krisztológiai zsinata 1700. évfordulójának megünnepléséhez is, amely szintén 2025-re esik.

Ferenc pápa kérésére az volt, hogy 2023-at szenteljék a II. Vatikáni Zsinat négy konstitúciója „újból felfedezésének” az egyházi esemény megnyitásának 60. évfordulója alkalmából. Tekintettel a 2024-es évre, amelyet az imának szentelnek Ferenc pápa kérésére, a dikasztérium tanulmányozza az úgynevezett Ima iskolája felállításának lehetőségét, és azt tervez, hogy közzétesz egy ségedanyag-sorozatot, amelynek címe: Jegyzetek az imáról. Arra szeretné buzdítani a híveket,

hogy fedezzék fel újra az ima értékét, amelyet támogat a nagy kereszteny hagyomány.

A sajtótájékoztatón Fisichella érsek azt is bejelentette, hogy az Evangelizáció Dikasztériuma kiválasztotta a hivatalos szentévi himnuszra kiírt verseny győztesét: Francesco Meneghelli az olaszországi Mantovából, aki az olasz teológus és zenetudós Pierangelo Scuieri szövegét zenésíteti meg.

A konferencia egyik legfontosabb eleme a szentévi naptár bemutatása volt. A látogatók információkat kérhetnek a szentévről a zarándokközpontban: az információs pontot június 1-jén nyitják meg a Via della Conciliazione 7. szám alatt található épület egy részében, a Szent Péter-bazilika közelében. Május 10-től már információkat lehet ta-

láni a szentévi weboldalán is: www.iubilaeum 2025.va. Az új portálon hamarosan kilenc (egyelőre hat) nyelven érhető el információ, és már bemutatja a szentévi rendezvényekhez kapcsolódó legfontosabb talmakat, ideértve a Szent Péter- és a többi római bazilikák szentkapujáról szóló leírásokat – tájékoztatott Graham Bell prelátus, a dikasztérium szekciójának titkárhelyettese.

A híreket naponta frissítik, és idén szeptembertől kezdve a zarándokok regisztrálhatnak a szentévi rendezvényekre és a szentkapu-zarándoklatra. Ettől kezdve a regisztráció utáni

személyes oldal is aktív lesz. A regisztrációt követően, a szükséges adatok megadásával a zarándokok megkapják digitális formában a zarándokkártyát, személyes QR-kóddal, amely a szentévi eseményekre való belépéshez és a szentkapu-zarándoklat szervezéséhez szükséges. Ennek a használata nemcsak egyének, hanem csoportok számára is szánják.

Szeptembertől aktiválják a közösségmédia-oldalakat és az új jubileumi mobilalkalmazást, a *Iubilaeum2025*-öt is.

Forrás: Vatikáni Rádió
Fotó: Vatican News

Bemutatták a 2025-ös szentévi honlapját és naptárát

Az Egyház oltalom és menedék

Újra megnyílt a Várnegyed Veszprémben

(Folytatás az 1. oldalról)

A falon belül történelmi épületek sorakoznak, amelyek – egy-két kivételtől eltekintve – a Veszprémi Főegyházmegye fenntartásában állnak. 2020-ban a várhegyen nagyszabású felújítási munkálatok kezdődtek, amelyek során 2025-ig összesen tizennyolc, műemléki szempontból is kiemelkedő jelentőségű épület újulhat meg. A barokk kor óta nem voltak itt ilyen nagy legrétegű munkálatai. A beruházás most félidőhöz érkezett. Két és fél év után ismét megnyithatta kapuit a Várnegyed, s benne számos épület, amelyek megújult homlokzattal, megszépült belső terékkel, sőt esetenként új funkciókkal is gazdagodtak. Felújított orgonájával és érseki kórusával pedig ismét liturgikus események, hangversenyek méltó helyszíne lehet a főszékesegyház.

Az ünnepi eseményeket a Veszprémi Főegyházmegye a május 7–14. között zajló Gizella-napokra időzítette, beillesztve a „királynék városa” legnagyobb összművészeti fesztiváljának gazdag zenei, képzőművészeti, színházi, irodalmi és családi programkínálatába.

Két ősbemutatóra is sor került: nyitányként minden napon Malek Miklós fúvósokra és ütős hangszerre komponált *Gizella-fanfára* hangzott fel. A mű első helyezést ért el a Veszprémi Főegyházmegye és a Filharmónia Magyarország tavaly májusban meghirdetett közös zenei pályázatán, amely a Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa program támogatásával valósult meg. Az előadásban az In Medias Brass fúvókvintett közreműködött.

hogy a város egyáltalán meg tud-e maradni, de kiderült: a jövője érdekelben Veszprém képes múltja örökségből táplálkozni és építkezni. Beszédében a polgármester három kiemelkedő püspök előd alakját idézte fel. A török pusztítását a reformáció tényerése követte. Gróf Volkra Ottó (püspöksége: 1710–1720) volt az, aki rekatolizálta a várost: plébániákat és szemináriumot alapított, s letelepítette a piaristákat, akik iskolát indítottak. Későbbi utódának, Padányi Biró Mártonnak (püspöksége: 1745–1762) köszönhetően szinte a semmiből épülhetett új-já a török által lerombolt, tűzvészeken

ros lakóinak, akik nagy érdeklődésssel követték és követték az eseményeket, valamint a híveknek, a zaránkoknak és mindeneknak, akik Európa kulturális fővárosába látogatnak. Az érsek Izajás próféta szavait idézte: „Kelj föl, ragyogi Jeruzsálem, mert elérkezett világosságod, és az Úr diabolus felragyogott fölötte!” (Iz 60,1) Az Egyház s benne mi, mindenkorra erre vágyunk: arra a szépségre, igazságra és kiteljesedésre, arra a hazaérkezésre, amit a mennyei Jeruzsálem dicsőségének képe feldélez. Ezért épít az ember templomot, szentélyt, ezért nyitjuk meg egymás előtt a kapukat és a közösségi tere-

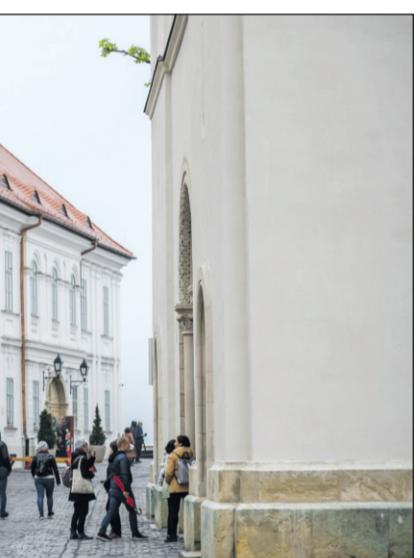

kel sújtott Várnegyed, Hornig Károly (püspöksége: 1888–1917) adományából pedig a város gyermekkórházat építettetegy olyan időszakban, amikor erre önerőből nem lett volna lehetősége. Mindhármuk életútja hatással volt a veszprémiak hitére, jövöképére. Udvardy György

ket, ezért hívunk vendégeket, ezért vágyunk együtt ünnepelni a liturgiában és a hétköznapokon.

A főpásztor köszönetet mondott mindeneknek, akik hozzájárultak és hozzájárulnak a nagyszabású beruházáshoz: a magyar kormánynak, a hatóságoknak, a tudományos háttér képviselőinek – művészettörténészeknek, régészkeknek, restaurátoroknak –, a különböző – kivitelezési, jogi, kommunikációs – területeken működő szakembereknek és az érsekség munkatársainak.

Vörös Tamás, az érsekség főépítésze és Pém Attila, a Castellum Vagyonkezelő Igazgatóság igazgatóhelyettese röviden ismertették a beruházást, leszögezve: a legfőbb cél bemutatni a látogatóknak azt az évezredes szellemi örökséget, amelynek megőrzése a főegyházmegye feladata. Ezután Nagy Veronika, a Boldog Gizella Főegyházmegyei Gyűjtemény igazgatója szólt röviden a Várnegyed megújulását végigkísérő rendhagyó Work in Progress 2023 (WIP'23) kiállításról, amelynek keretében az érdeklődők bepillantást nyerhetnek a kulisszák mögött zajló munkafolyamatokba – előkészítő vizsgálatokba, kutatásokba –, megismertetik a koncepcióalkotás állomásait, és azokat a különleges kihívásokat, amelyekkel a felújításon dolgozó szakemberek szembesültek a munkájuk során. A félideben lévő

is erre a gazdag múltra alapozva végzi bátor és korszakos munkáját.

A megnyitón jelen volt Navracsics Tibor területfejlesztési miniszter is, aki Veszprém szülöttéket köszöntötte az ünnepelőket. Közép-Európában a 7. század elején Veszprém a nyugati ritusú keresztenység peremvidéke volt, a magyarság jövője lényegében mégis itt dőlt el: a város a magyarság keresztenységének és nemzeti identitásának egyik bölcsője, a Várnegyed nagyszabású megújulása ezért is bír óriási jelentőséggel – hangsúlyozta.

Nem először éljük át, hogy az Egyház oltalom és menedék – fogalmazott beszéde elején Udvardy György veszprémi érsek, utalva a hirtelen jött lehűléstre és esőre is, ami miatt a Szentháromság tér helyett véglől a főszékesegyházban került sor az ünnepségre. Emlékeztetett: a Várnegyed megnyitása nem a munka befejezését jelenti, hanem azt, hogy két és fél év után végre olyan fazisába érkezett a beruházás, amikor már be lehet mutatni az elérte eredményeket a közösségek: elsősorban a vá-

projekt eredményeit érdemes figyelemmel kísérni a wip2023.hu honlapon keresztül is, hiszen újabb és újabb helyszínek nyílnak majd meg, így azokat is visszavárvák, akik körabban már látták a kiállításokat, és részt vettek az izgalmas „sisakos-bakancsos” tematikus várséták valamelyikén.

Májusban a Várnegyed több épülete is megnyílik, a Vár utcában és a Szentháromság téren pedig információs és frissítőpontok várják a látogatókat. A Körömdy-házban, a Biró-Gicze-ház kiállítóterében és az érseki palota különböző tereiben kisebb-nagyobb tárlatok kapnak helyet, és ismét megnyitja kapuit az Érseki Túrisztikai Központ. (Az érseki palota előcsarnokában rendezett *Kincsek az atyák műhelyéből* című kamarakiállításról, amely a Veszprémi Főegyházmegyeben alkotó papok munkáiból válogat, kulturális mellékletünk, a Mértékadó e heti számában olvashatnak részletesebben – a szerk.)

Udvardy György érsek a nyitóesemény végén megáldotta az eddig elkövetett épületeket és az immár látogatható Várnegyedet, majd a jelenlévőkkel együtt az Úr imájával kérte a mennyei Atya segítségét a munkálatok folytatásához.

Másnap a főpásztor Boldog Gizella, a Veszprémi Főegyházmegye Általános és Alapfokú Művészeti Iskola nyugalmazott gazdasági vezetője, illetve Gombásiné Takács Gyöngyi, a pápai Szent István Római Katolikus Általános Iskola intézményvezetője vehette át az elismerést Udvardy Györgytől.

Az érsekség évről évre Szent Imre-díjjal, illetve -oklevéllel jutalmazza és bátorítja a főegyházmegye oktatási intézményeiben tanuló azon fiatalokat is, akik tanúságétvő hitelükkel, közösségeikben végzett szolgálatukkal és lelkismeretes tanulmányakkal valóban példaértékű tagjai a Katolikus Egyháznak és a főegyházmegyének. Idén tizenöt részesültek Szent Imre-okle-

vében. A Gizella-napok keretében a Várnegyedben számos izgalmas program várta a látogatókat, de mindenkorra érdemes lesz ellátogatni ide a későbbiekben is, hiszen a frissen megnyílt és megszépült terek, a község elől korábban elzárt kertek várják, hogy megteljenek élettel. A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa programsorozatban a Veszprémi Érsekség is igazi kuriózumokkal képviselteti magát.

Horogszegi-Lenhardt Erika
Fotó: Lambert Attila

A BIBLIA ÜZENETE

A célba érkezés öröme

Ef 1,17–23

Gyerekkoromban valahogy úgy képzemeltem el Jézus életét, hogy emberi története nagyjából karácsony és húsvét közé esik: a második isteni személy lejött a mennyből, emberi testet öltött, feltámadása után pedig visszatér a mennybe, eredeti helyére, és újra csak Isten lett. Emberi kalandja – mint egy intermezzo – csupán arra a földön töltött nagyjából harminc évre korlátozódott. Attól tartok, ez az, amit a teológusok legalábbis rejtett – vagy nem is annyira rejtett – monofizitizmusnak neveznének.

Mert a mennybemenetel valósága éppen hogy ennek az ellentéte: nem a megtettesült Igének az emberségtől, a testtől való bűcsúzásról, hanem a Názáreti Jézus életének beteljesedéséről szól. Személyének isteni dicsősége új módon nyilvánul ki és árad az emberségére, s boldogsága teljes lesz, romolhatatlan. Többféle képpel beszél erről a Szentírás. A legkifejezőbb, hogy Jézus Krisztus az Atya jobbján ül: Krisztus embersége szerint is isteni boldogságban és új méltóságban részesül. Elnyerte „természetfelett természete” előheleyét, a vég nélküli boldogságot, az isteni dicsőséget.

Jézus tehát célba ért: felmagasztalatára az örömkör forrása Jézusnak magának – az Atya jobbján való lét méltósága miatt. És mivel Jézus életének titkai a mi életünk titkai is, e célba érés számunkra is az örömkör forrása. Hiszen nemcsak Jézus emberi létének a végső távlatait látjuk, hanem saját emberségünkét is. Jézussal

együtt örölkünk felmagasztalásának, hogy emberi mivolta szerint is a legnagyobb méltóságban részesül – olyan örökm, amelyet kapunk, és amelyet el is kell sajátítanunk. És örölkünk annak, hogy Jézus, a jó pásztor, a barát, a mester előttünk jár, utat mutat, helyet készít: ránk, a mi testi valónkra is ez a hely vár, ez a boldogság, ez a közelség, hiszen ahol a Fő, oda tartoznak a test tagjai is, mi, akik keresztségeink által hozzá kapcsolódtunk.

Sőt, a Jézus helyében való részesedésünk már el is kezdődött: „[Isten] Krisztus Jézusban ugyanis föltámasztott minket, és vele együtt maga mellé ültetett a mennyben” (Ef 2,6). Ott is vagyunk már, nem csak itt a földön – ez is olyan öröm, amely adatik, és amelyet tanulunk.

Nem pusztán Jézus szervedése az üdvösségeink oka, hanem feltámadása és mennybemenetele is: helyet készített nekünk, közbenjár értünk (Zsid 7,25), és a mennyből küldi ajándékait; a hitünket és reményünket, de szeretetünket is erősítí így, magához vonzza a mennybe, tekintetünket pedig magához emeli. „Ezért tehát, ha feltámadtatók Krisztussal, keressétek az odafent valókat, ahol Krisztus van, Isten jobbján ülve!” (Kol 3,1)

Bár velünk létének módja megváltozott, mert már nem úgy van velünk, ahogyan földi életében, Jézus mennybemenetele a remény és legfőképp az örömkör forrása számunkra: van cél, van hová tartanunk.

Deák Hedvig OP

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

A Szent Liturgiáról (125.)

A toronykereszt megáldására a bizánci Egyház külön szertartást ír elő. Sőt, a szerkönyv szerint ez „csak püspöki engedélyel végezhető”. A szertartás tömjénezéssel kezdődik, majd a kezdőáldás után a „szokásos kezdet” imafüzérrel folytatódik. Érdekes módon itt sem következik zsoltár (mint ahogya a hordozható kereszt esetében sem volt). A tropár és a konták viszont ugyanaz: amelyeket a szent kereszt ünnepein, valamint szerdán és pénteken szoktunk énekelni a Szent Liturgiában. Istensülöi ének gyanánt pedig itt ez van előírva: „A keresztyének megszégyenülhetetlen pátfogója” – hogy könyörögjen érettünk mint az ő hűséges tisztelemi!

Az ének után következik a tulajdonképpeni szentelési imádság. Ez a bizánci Egyház gyakorlatát és módszerét követi. Ugyanis hosszas, több részből álló megszólítás áll az elején, mintegy Isten jónindulatának a megnyerésére. Ennek fényében utal először a Mózes által felállított pónzára, amelyre ő a rézkígyót függesztette, hogy a nép megmeneküljön. Majd elmondja, hogy ez előkör volt Jézus Krisztus ördövöző kereszttjének, „mely által az ördögi erők megsemmisítétek, és ama régi gonosz kígyó által mardosott és sanyargatott emberi nemünk új életre kelt”.

Igy következik a kérés, hogy az Úr „küldje le égi áldását”, és „áldja meg ezt a kereszettel”, valamint ruházz fel „ama megáldott és a Fia vérével áztatott fának hatalmával és erejével”. S mivel toronykeresztől van szó, arra is utal az ima, hogy „e templomnak legyen hatalmas védelme, erős

oltalma; legyen az minden gonsz támadás ellen állandó menekvés, ékesség és szépség, félelmetes és rettentető jel a látható és láthatatlan ellenséggel szemben”.

Ámde nemcsak a templom számára kell a védelem! Ezért – kimondatlanul is – ismét utalás történik a mózesi „keresztre”. Most azt kéri az imádság, hogy azokat, akik „e templomot hittel látogatják s e jelvényre tekintenek”, valamint a keresztre feszített Üdvözítő előtt leborulnak, áldja meg az Úr. Söt! A keresztre „erejével oltalmazva minden bajtól mindenkor sértetlenül” őrizze meg.

S milyen szép a megokolás! „Mert a kereszt az Egyház ékessége s a hívők segítsége, Pál dicsekévé s az ördög romlása.” Ennek erejében lehet kérni: „Úristenünk, hallgasd meg kegyesem mindazonkat, kik e jellel hittel tekintenek, s a te Fiadnak, a mi Urunk Jézus Krisztusnak ha-

lálóról megemlékeznek, s hozzád buzgón könyörögnek, emberszeretőleg könyörülj rajtuk; adj nekik egészéget és hosszú életet, méltasd őket országodra.”

Az ima befejezése után a pap szentelvizzel hinti meg a keresztet, miközben ezeket mondja: „Megáldatik és megszenteltetik ez a kereszt a Szentlélek malasztja és a szentelvizzel való meghintés által, az Atyanak † és Fiúnak † és Szentléleknek † nevében. Ámen.”

Megtörtént tehát a megszentelés, és a szerkönyv előirása szerint „a konták ismételt éneklése alatt felhúzzák és fölfesteszik a keresztet a templom tornyára”.

A pap pedig a keresztre fejjített, a halált önként elválló és harmadnapon feltámadó Jézus Krisztusra hivatkozva mondja az elbocsátó imát, miközben a kereszt erejét is megemlíti.

Ivancsó István

MÁJUS 21., VASÁRNAP, URUNK MENNYBEMENE TELE (Magallanes Szent Krisztóf áldozópap és társai, Konsztantin, Szilárd, Tibád) – ApCsel 1,1–11 (Jézus az apostolok szeme láttára fölemelkedett az égből.) – Ef 1,17–23 (Isten Jézus Krisztust a mennyben jobbjára ültette.) – Mt 28,16–20 (Én kaptam meg minden hatalmat az égen és a földön.) – **Enekrend:** Ho 95 – ÉE 562, 417, Ho 95 – ÉE 118, Ho 118 – ÉE 564, Ho 96 – ÉE 119.

MÁJUS 22., HÉTFŐ – Szent Rita özvegy emléknapja (Júlia, Emil) – ApCsel 19,1–8 – Jn 16,29–33. – **Zsolozsma:** III. zsoltárhét. **MÁJUS 23., KEDD** – Boldog Apor Vilmos püspök és vértanú emléknapja (Dezső, Dézsi, Mikes) – ApCsel 20,17–27 – Jn 17,1–11a. **MÁJUS 24., SZERDA** – Szűz Mária, a keresztyének segítsége emléknapja (Eszter) – ApCsel 20,28–38 – Jn 17,11b–19.

A hét liturgiája

A év

MÁJUS 25., CSÜTÖRTÖK – Tiszteletremeltő Szent Béda áldozópap és egyháztanító vagy Szent VII. Geregy pápa vagy Pazzi Szent Mária Magdalna szűz emléknapja (Orbán) – ApCsel 22,30; 23,6–11 – Jn 17,20–26.

MÁJUS 26., PÉNTEK – Neri Szent Fülöp áldozópap emléknapja (Evelin) – ApCsel 25,13–21 – Jn 21,15–19.

MÁJUS 27., SZOMBAT – Canterburyi Szent Ágoston püspök emléknapja (Hella, Pelbárt) – ApCsel 28,16–20.30–31 – Jn 21,20–25.

MÁJUS 28., PÜNKÖSDVASÁRNAP (Emil, Bod, Csanád) – Vigilia mise: Ter

LITURGIAKOMMENTÁR

Az Eucharisztia ünneplése (158.)

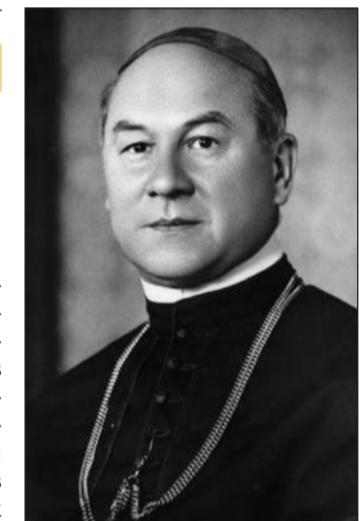
Az Úrnapi reggeli dicséret rövid olvasmánya a Malakiás próféta könyvéből vett szakasz. Malakiás (héb. malaki, jelentése: küldöttem) működését tekintve a későbbi próféták közé tartozik, a Szentírás irodalmi szemléletének szempontjából a tizenkét (kis) próféta közé számítják. Könyve hat beszédet tartalmaz, amelyek közül úrnapiján a másodikból olvasunk fel (vö. Mal 1,6–2,9). A próféta fenyégető hangon vádolja a papokat kultikus kötelességeik teljesítésének elhanyagolása miatt, ami a vallási hanyatlás kezdete, ezért az Úr előrevetít egy új, spirituális jellegű kultusz alapítását (vö. Mal 1,6–14). A fogás után szerkesztett könyv a perzsa korban újáépített templom idejének visszasságaira utal (Kr. e. 515 körül, tehát még Ezdrás működését megelőzően), és a reformtevékenységek előfutárának tekintethető. A könyv témaiból arra következtethetünk, hogy maga próféta is szorosan kapcsolódott a kultuszhoz, és azok köréhez tartozott, illetve azokhoz szólt, akik a visszaélések hatására alatt csalódottságuknak adtak hangot, meghasonlott személyes és közösségi vallási életük, társadalmi szerepvállalásuk hanyatlásnak indult; akikre a hitközöny szellemisége rátelepedett: a levítákhoz, a társadalom peremére szorultakhoz.

Szakaszunk annak a választ provokáló jövendölésnek a része, amely ostorozza a papságot, mivel hibás áldozati állatokat ajánlanak

fel az Úrnak. A szóban forgó vers a következő: „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nemet a nemzetek között, és minden helyen tisztta ételáldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek. Bizony, nagy az én nevem a nemzetek között – mondja a Seregek Ura –, de ti megszentségtelenítétek, amikor azt hiszitek, hogy ‘az Ur asztala szennyes, és a ráteletet, éppúgy semmibe sem kell venni’.” (Mal 1,11–12) A rituálisan hibátlan és tiszta (füstötől, héb. katar) áldozati felajánlásnak (héb. minha, a gabona származéka) vonatkozik, vö. Lev 2) kellené jellemznie a Templom kultuszát is. Mint hogy a pogány népek a maguk áldozataira nagy figyelmet fordítanak, éppen az Úr kultuszában nem lehet hanyagság; ha ők a maguk kultuszában tökéletességre törekednek, akkor mi hogyan lehetnek hanyagok az Úr dolgában? (vö. Mt 5,43–48; 7,11; Lk 2,49b) Ezért olyan kultuszt alapít az Úr, amely mindenben tökéletes lesz.

Az I. eucharisztikus ima erről a szent, tiszta és széplőtelen adományról emlékezik meg. Erről szólva fogalmaz így Szent Irénéusz: „Ez a tiszta áldozati adomány, amelyet az egyetlen Egyház felajánl a Teremtőnek, ténylegesen a termésből származik, s mostani felajánlása háládás közepette történik” (S. Irenaei, Adversus Hæreses, IV. 18, 4).

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Boldog Apor Vilmos

Május 23.

Székely főnemesi család fia volt. Édesapját korán elveszítette, édesanyja egyedül nevelte hét gyermekét. Vilmos a károcsai jezsuita kollégiumban volt gimnazista, teológiát az innsbrucki egyetemen tanult, és ott is doktorált. A Nagyváradon Egyházmegye papjaként előbb Gyulán volt segédelkész, majd a háború alatt egy körházon katona volt. Azt követően a templom körülépítésére került. A rendkívül körfelügyelettel a hittani kurzus elvégzése után ötven-száz személyenként adott felmentést és keresztelelt a művelődésért is.

Püspöki székét 1941-ben, a harmadik zsidótörvény érvénybe lépése után foglalta el. Mélyen átérezte az egyház felelősséget, a Magyar Szent Kereszti Egyesület egyházi elnökként is aktív volt. Az egyesület célja a zsidótörvény által érintett katolikusok védelme volt. Apor lerövidítette. A rendkívül körfelügyelettel a hittani kurzus elvégzése után ötven-száz személyenként adott felmentést és keresztelelt a művelődésért is.

Püspöki székét 1941-ben, a harmadik zsidótörvény érvénybe lépése után foglalta el.

Mélyen átérezte az egyház felelősséget, a Magyar Szent Kereszti Egyesület egyházi elnökként is aktív volt. Az egyesület célja a zsidótörvény által érintett katolikusok védelme volt. Apor szükségesnek tartotta volna a püspökök közösségi hálózatának által, személyesen ment el a német parancsnokságra, de ott is elutasították. 1944 áprilisában háromszor is levelet írt Esztergomra, hangsúlyozva a közös tiltakozás szükségeségét. Utolsó levelének fő érve az volt, hogy már a zsidó származású klerikusok, papok és szerzetesek is veszélybe kerültek. Az esztergomi érsek azonban a titkos és bizalmas tárgyalásokra helyezte a hangsúlyt.

Apor a hozzá fordulók egy részét bújtatta, a többieket továbbküldte Angelo Rotta nunciushoz vagy Apor Gizellához, aki a Magyar Vöröskeresztest vezetője volt. A nuncius 1944-ben ezzel írta alá az oltalomlevéleket, melyek a Vatikán hivatalos, diplomáciai védelmét biztosították.

Amikor 1945 nagypéntekén

részeg orosz katonák a győri

Püspökvár pincéjében tartózkodó asszonyok és lányok kö

zül százat el akartak vinni,

Apor Vilmos ellenállt. Az

egyik katona előbb a menny

szetbe lőtt, majd a püspököt se

bésítette meg a fején,

a kezén

és a gyomrában. A katonák el

menekültek, és egyiküket sem

vonták feléleszre. Apor Vil

most körházba szállították az

ostromlott városon keresztül,

és egy petróleumlámpa fénynél

műtötték meg. Halála kö

zelektét érezve papjaiért, h

A coworking az otthoni munkavégzés alternatívája; egy hely, ahol jó dolgozni, és ahol lehetőség nyílik emberi és szakmai találkozásokra is. Az Óbudán működő Marcelli Coworkinget, amely kapcsolatot teremt a szaléziákhoz, Ónodi Réka és Németh Ádám, Don Bosco egykori növendékei, a közösségi iroda alapítói mutatják be.

– Miért érdemes kimozdulni az otthon kényelméből, időt szánni az utazásra, és fizetni azért, hogy egy munkavégzésre berendezett irodában töltök el a munkaidőnket?

– Közösségi irodáról beszélünk, ahol az inspiráló, nyugodt és technikailag jól felszerelt munkakörnyezet lehetőséget nyújt a koncentrált munkára. Itt kitüntetett helye van a kávészünetnek, ami alkalmat ad emberi és szakmai találkozásokra. A coworking teátrál talál mindenki, aki szeretne kimozdulni a home office magányából, vagy digitális nomádként szívesen betér egy közösségi térből. A coworking azoknak szól, akik tudják magukról, hogy fókuszálva és eredményesebben dolgoznak mások társaságában. A mi irodánk, a Marcelli Coworking mindezt azzal fejeli meg, hogy kapcsolódik a szalézi közösséggel. Itt azonos értékrendű emberek között alakulhatnak ki szakmai kapcsolatok. Nincs jobb, mint reggel egy szentmise, egy gyors reggeli, és már kezdődhet is a munka.

– Milyen előnyöket nyújt az iroda?

– A közösségi irodában mi azt szeretjük a legjobban, hogy nemcsak az íróasztalunk mellett ücsöröghetünk, hanem lehetőségünk van arra is, hogy inspiráló szakmai beszélgetéseket folyassunk a többiekkel. A nyugodt mun-

áron bérélhető egy nyolc fő befogadására alkalmas terem, amely alkalmas értekezletek, workshopok, tréningek meg tartására. Irodánkat minden érdeklődő ingyenesen kipróbálhatja egy neki alkalmas próbanapon, s így megtan-

– Az első alkalommal fogadjuk az érdeklődőket, megmutatjuk nekik a helyszínt, és ismertetjük a működés kerekeit. Azt tapasztaljuk, hogy az ismerkedés automatikus. Egy jó diBosco kávé mellett szíve-

taglétszámu levelezőlistán is hirt adtunk a lehetőségről.

– A közösségi iroda hogyan illeszkedik az egykori szalézi növendékek – az úgynevezett voltnövendékek – céljai közé?

szédságában található, így az iroda környékén sűrűn megfordulnak a szalézi szerzetek is. Az üzemeltetést két szalézi voltnövendék látja el, akik nagy szeretettel várfák egykori növendéktársaikat és

nak, és lelkesen, teljes erőbe dobással dolgozik a fiúk közt. Motívája a mély felelősségérzet és az igazságosság, ennek köszönhetően erős hatást tesz társaira, és erényei miatt nagy megbecsülésnek örvend közöttük. Ez a felelősségérzet és tenni akarás jellemzi őt akkor is, amikor a tanácsosi tisztséget elfogadva a település lakásügyeivel kezd foglalkozni. A határozott, ugyanakkor derűs és nyugodt fiatalember egyre nagyobb népszerűségre tett szert. Egész környezetében általános tisztelet és szeretet övezte. Jézus iránti szeretete ösztönözte mások, különösen a rászorulók és a közjö szolgálatára. Naplójában feljegyezte: „Életemnek szüntelen, állandó lendületnek kell lennie, mégpedig az egyetlen emberi cél felé: hogy üdvözöljek, és másokat is az üdvösségre segítsek.”

– Változatos szolgáltatáscsomagokat kínálnak. Melyek ezek?

– Az ingyenes próbanaptól kezdve a havi fix bérletig sokféle lehetőséget elérhetővé tettünk. Ezeket a későbbiekben az igényeknek megfelelően tudjuk majd bővíteni, alakítani. Az első pár hónap tapasztalatai alapján egyelőre a lehető legrugalmasabb bérlet a kelető (10 nap/hónap). Kedvezményes árat biztosítunk a szalézi voltnövendékeknek, ezzel is buzdítva őket a csatlakozásra.

– Hol található, hogyan közelíthető meg az iroda?

– A Marcelli Coworking az Óbudai Segítő Szűz Mária-kápolna és az óbudai szalézi rendház szomszédságában található. A közösségi irodának helyszínt adó Don Bosco Közösségi Ház és Oratórium (1032 Budapest, Kiselli utca 79.) megközelíthető a Bécsi út felől is. A 17, 19, 41-es villamosok megállója két perc sé-

Az ebéd inspiráló szakmai beszélgetés alkalma is

pasztalhatja a coworking élénnyét.

– Mikor látogatható a közösségi iroda?

sen elbeszélgetnek egymással az irodában dolgozók, amikor egyszerre tartanak szünetet, vagy közösen lazítanak pár percet a napteraszon, sétálnak

– A Marcelli Coworkinget a Don Bosco Barátai Alapítvány működteti. A szervezet, ha úgy tetszik, a szalézi öregdiák mozgalom, a Szalézi Család legújabb ága Magyarországon. Don Bosco egykori növendékeiként arra kaptunk meghívást, hogy jó keresztyények és becsületes állampolgárok legyünk. A Szalézi Család voltnövendék ága ezért jött létre. Nem élünk közösségen, nem teszünk fogadalmat vagy igéreket, és minden nap tevékenységeinkben sem vagyunk egységesek. Mi létfelületek szerint vagyunk voltnövendékek, hajtóerőnk a hála, amivel a szaléziakra gondolunk. A másik hajtóerő pedig a vágy, hogy kapcsolódunk a Jóistenhez, egymáshoz és a szaléziakhoz. Hiszen növendékként már megtapasztaltuk, hogy milyen összefogni, és jókedvűen támogatni egymást az üdvösséggel.

– Honnan kapta a nevét a közösségi iroda? Ki volt Marcelli?

minden érdeklődőt. A szalézi derű és családiasság kapcsolódásra ösztönöz, és megvalósulhat a szalézi voltnövendéki sajátság: az élet különböző területein összekapcsolódva erősíteni egymást az üdvösséget felé vezető úton.

– Hogyan folyik a munka? A telefonálás ma már hozzátarozik a munkához. Nem zavaró?

– Irodánk névadója, Alberto Marcelli a 20. század első felében élt olasz mérnök, sportember, városi tanácsos. Tizenhárom éves volt, amikor Rimini költözött a családjába. A város egyik szegénynegyedében

– Célunk, hogy professzionális munkavégzéshez terepmünk ideális helyszínt. Az online megbeszélések és a telefonhívásokra van külön hely a közösségi irodában. Tervezzük, hogy komolyabb igény esetén ezeket a helyeket részben hangsúlytelt fölkékké alakítjuk. A közösségi iroda egy friss kezdeményezés, és a konstruktív visszajelzések fényében szeretnénk folyamatosan fejleszteni.

Németh Ádám és Ónodi Réka:
Hajtóerőnk, hogy kapcsolódunk
a Jóistenhez, egymáshoz és a szaléziakhoz

– Folyamatosan jelen vagyunk a közösségi médiában. A Marcelli Coworking megnyitásáról beszámoltunk a szaléziak.hu oldalon, ott vagyunk a budapesti és fővárosi környéki szalézi intézmények hirdetőtábláin, valamint több, nagy

egyet az udvaron. Az értékes kapcsolatok pedig a kölcsönös tisztelet és a közös érdeklődés talaján hamar kiépülnek.

– Kik és hogyan találnak el Önökhez?

– Folyamatosan jelen vagyunk a közösségi médiában. A Marcelli Coworking megnyitásáról beszámoltunk a szaléziak.hu oldalon, ott vagyunk a budapesti és fővárosi környéki szalézi intézmények hirdetőtábláin, valamint több, nagy

– Hogyan jelenik meg a szalézi kötődés a minden napokban?

– A Marcelli Coworking az

találtak lakást, ahol napszámosként dolgozó halászok és kőművesek élnek. A házuk rövid időn belül sokak otthonává vált. Alberto minden reggel ott volt a közeljében szalézi templomban a szentmiséken, és rendszeresen látogatta az oratóriumot. Tizenöt éves korára már animátora az oratórium-

tára van, az autóval és biciklivel érkezőknek ingyenes parkolóhelyet tudunk biztosítani. A közösségi irodát a szalézi voltnövendékek működtetik, és nyitott a kereszténység iránti elkötelezettek vagy érdeklődők számára.

Trautwein Éva
Fotó: Szaléziak.hu

Fókuszátabban, eredményesebben – egymás társaságában

kakörnyezet mellett ezért további kényelmi szolgáltatásokat is kínálunk. Van például egy napfényes teraszunk, kávézásra és ebédelesre egyaránt alkalmas bár és egy olvasószarok. Ezek lehetővé teszik a közösségi irodában dolgozók számára, hogy rövid szüneteket tartva feltöltsék.

Külön kistermet biztosítunk azokhoz a munkafilmekhez, amelyek inkább elkülönülést igényelnek. A közösségi háztól kedvezményes

Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek nyitotta meg a 30. Szent István Könyvhétet a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) Szent II. János Pál pápa dísztermében május 15-én Budapesten. A megnyítón Marton József teológust és Sáry Pál jogtörténészt Stephanus-díjjal tüntették ki.

A megjelenteket Farkas Oliér, a százhetvenöt éves Szent István Társulat (SZIT) igazgatója köszöntötte. Mint elmondta, a jubileumi, 30. könyvhéten – amely május 15. és 19. között várja az érdeklődőket a budapesti Ferenciek terén – huszonkilenc kiadó mintegy hétezer kötetével és több mint hetven újdonságával találkozhat az olvasó. Ezt követően Sarbak Gábor elnök mutatott be néhányat a könyvhét újdonságai közül. Kiemelte közülük Marton József Az Úr fedhetetlen szolgája és Sáry Pál Az ökervesztény állambölcslet vázlata című kötetét.

A Stephanus-díj a SZIT és a Stephanus Alapítvány közösen alapított kulturális díja. 1993-tól az évente megrendezett Szent István Könyvhét ünnepi megnyitóján adja és a társulat fővédője és az alapítvány elnöke, irodalmi és teológiai kategóriában. A díjat idén teológiai kategóriában Marton József, még irodalmi munkáságáért Sáry Pál jogtörténész kapta. A kitüntetéseket Erdő Péter bíboros, prímás, a SZIT fővédője és Spányi Antal székesfőhercegi megyéspüspök, a

Stephanus Alapítvány elnöke adta át a díjazottaknak.

Sáry Pál méltatását Komáromi László jegyezte, és Sarbak Gábor olvasta fel. A díjazott 1970-ben született Miskolcon. Felsőfokú tanulmányait a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán végezte. 1998-ban a Miskolci Egyetem Római Jogi Tanszékének fóallású oktatója lett.

2003-ban szerzett PhD-fokozatot. 2012-ben habilitált, s ugyanebben az évben a Római Jogi Tanszék vezetője lett, emellett 2014-től a Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet igazgatója. A Miskolci Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolájának és a PPKE Jogtörténeti Tanszékének oktatója. 2005-től 2014-ig a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Miskolci Területi

Bizottsága Állam- és Jogtudományi Szakbizottságának titkára volt. Több szaktudományos kiadvány szerkesztője és szakmai szervezet tagja. 2020-tól a Szent István Tudományos Akadémia (SZITA) tagja, 2021-től a SZITA Jog- és Társadalomtudományi Osztályának titkára. Közel kétszáz tudományos publikáció fűződik a nevéhez. Sáry Pál a keresztenység megjelenését, elterjedését vizsgálja, összekapcsolva a történeti szemléletmódot a jogi látásmóddal. Nős, felesége, Gedeon Magdalna jogtörténész, római jogász. Egy gyermekük van.

Sáry Pál a díjat megköszönte kifejtette: a SZIT által kiadott monográfiái minden résztenyéggel foglalkoznak, nem véletlenül, hiszen ő maga is Jézus vonzásöröre került.

Mint elmondta, ez a díj arra ösztönzi, hogy munkáját még nagyobb odaadással végezze.

Marton József laudációját Tóth Tamás egyháztörténész, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára mondta el. A kitüntetett a Maros megyei Székelykálban született 1950-ben. Teológiai tanulmányait Gyulafehérvárott végezte 1969–1975 között. 1992-ben a budapesti Pázmány Péter Katolikus Egyetemen szerzett teológiai doktori fokozatot. Márton Áron püspök szentelte pappá 1975-ben. Ötévnyi lelkipásztori szolgálat után 1980 ószétől Jakab Antal püspök a gyulafehérvári Hittudományi Főiskola patrológia-, kateketika- és homiletikatanárává nevezte ki, majd 1985-től egyháztörténetet is oktatott. Ettől kezdve a gyulafehérvári

pasztorálteológiai intézet egyháztörténelem- és patrológia-tanára. Oktatói munkája mellett kilenc évig vezette a világik teológiai képzését. 1996-ban aktívan részt vett a kolozsvári Babeș-Bolyai Tudományegyetem Római Katolikus Teológia Karának megújulásában. Manapság a könyvkiadásban is ott rejlő valami, ami eklektikusan az egykor viadalokra, hiszen a könyvhét minden évben egy izgalommal várt ünnep, a könyvek maguk is küzdelemre hivatottak, s azért „mennek ki a pályára”, hogy diadalmaskodjanak az érdektelenség és a pesszimizmus felett. Végül Erdő Péter bíboros ünnepélyesen megnyitotta a 30. Szent István Könyvhétet.

A kitüntetést megköszönde Marton József elmondta, ez a díj nem csupán neki szól, hanem azoknak is, akik életében és munkájában segítették.

Erdő Péter bíboros, prímás megnyító beszédében arra mutatott rá, hogy a latin *editio* és *editor* fogalmak a gladiátori viadalokra vezethetők vissza. Manapság a könyvkiadásban is ott rejlő valami, ami eklektikusan az egykor viadalokra, hiszen a könyvhét minden évben egy izgalommal várt ünnep, a könyvek maguk is küzdelemre hivatottak, s azért „mennek ki a pályára”, hogy diadalmaskodjanak az érdektelenség és a pesszimizmus felett. Végül Erdő Péter bíboros ünnepélyesen megnyitotta a 30. Szent István Könyvhétet.

A megnyitót a Gaudete vónosnégyes játéka tette színebbe.

Baranyai Béla

Fotó: Lambert Attila

A 30. Szent István Könyvhéten várjuk kedves olvasóinkat a Magyar Kurír–Új Ember pavilonjánál. Saját kiadású könyveinkre a könyvhét idején 20 százalék kedvezményt adunk.

A másik tanítvány te vagy

Tizenöt éves az Útkeresés Háza

Az Útkeresés Háza létrejöttének tizenötödik évfordulóját ünnepelték április 22-én Budapesten, a jezsuita rend Radvány utcai kertjében. Az útkeresés természetesen nem ház, nem is épület, sokkal inkább egy közös út, amelyet együtt járnak azok, akik azért indulnak el, hogy közelebb kerüljék az önmagukhoz és Istenhez. Az eseményről Hervai Pál írt beszámolót, melyet szerkesztve közzünk.

hiteles, szabadon megélt emberi kapcsolatok felé.

Az útkeresés célja, hogy a fiatalok a lelkiségi és önismereti témaikkal való foglalkozás során felfedezzék belső erőforrásait, amelyekből meríteni tudnak az elköteleződés, pályaválasztás folyamatában, és megtaglálják helyüket a világban.

A programot Bayer Róbertné Mária indította el segítőtársaival együtt. Egy év után úgy tűnt, hogy sokan szeretnék átérni ezt az útkeresést. Azóta minden évben meghirdetik az

védelem témaiból Ferenc pápa Laudato si' kezdetű enciklikáját gondolják végig, és építik be annak tanítását az életükbe.

A jubileumi ünnepen, április 22-én a Radvány utcai kertben gyűlték össze az egykor és jelenlegi útkerezők – több mint százan.

Délelőtt a korábbi csoportok tagjai találkoztak egymással. Volt, aki már gyermekéivel, családjával együtt érkezett. Lehetőségük nyílt beszélgetni, régi fotókat nézni, ruhákat csereberélni és a kert fái között imádkozni. Délután együtt eltáncoltak az „útkeresés tancát”, amely erre az alkalomra született, egy tavalyi útkereső, Czikó Márti Muskotályi című dalának ütemére.

A flashmobot követő kerekasztalbeszélgetés során régebbi és újabb útkeresők idéztek fel emlékeiket az

ebben az időszakban, és hogyan vittek tovább az útkeresés során megélt élményeket életük további szakaszába.

„Egy lelkigyalorlaton azt éltem át, hogy úgy voltam a természetben, mint Eva a paradicsomban” – mondta Horváth Anna, aki az elsők között kapcsolódott az Útkereséshez.

„Mi valahogy mind azért jöttünk az Útkeresésbe, mert az életünk nem

tékel lenni egymással.” „Legyél szabad rá! Ez sokszor elhangzott közöttünk, és azóta fontos nekem ez a mondatt” – tette hozzá Ignác testvér, aki jelenleg bencés szerzetesi közösségen él.

A kerekasztal-beszélgetés után workshopokon lehetett megismerni az Útkeresés lelkiségeit. A műhelyek hívószavai ég, föld, mag, hegy, fény és szél voltak.

A résztvevőknek lehetőségük volt alkotni, teremtés-védelmi ösvényen járni, versék által inspirálódni, valón járni.

A program kerti szentmisével zárult, amelyet Nagy Bálint SJ mutatott be. Talán nem véletlen, hogy éppen az emmauszi tanítványok történetéből tanított számunkra, hiszen az emmauszi út is egyfajta útkeresés. A másik tanítvány valószínűleg te vagy – mondta szentbeszédében Bálint atya, utalva arra, hogy csak az egyik tanítvány nevét ismerjük a történetben.

Akik az Útkeresés Házával kapcsolatba kerülnek, már másfél évtizede átélték azt, hogy Jézus melléjük szegődik az úton, türelmesen tárja előt, és felismerhetik, amikor asztalhoz ül velük.

Hervai Pál

Fotó: Bodnár Patrícia

Tizenöt éve fiatal felnőttek elhatározották, hogy egy lakóhelyre költöznek, és egy teljes évet szentelnek a belső útkeresésnek. Az Útkeresés Háza adott keretet ehhez számukra: a Szent Ignác-i lelkiség eszközeit, heiti találkozókon önismereti, dramaturgikus gyakorlatokat, bevezetve őket a csöndbe és a szemlélődő imádságba; lelki kísérést is kaptak, ezenkívül szolgálati lehetőséget. Ez lett az útkeresés éve, amely segíti a közösséget a teremtés-

útkeresés évét, így évente tíz-húszer fiatal csatlakozik a programhoz. Az elmúlt tizenöt évben több mint háromszázán vettek részt az Útkeresés Háza különböző programjain, merítve abból a lelkiségből, amely az évek alatt kiforrott ebben a közösségen.

Az útkeresés éve mellett sokféle programot indítottak el: műhelyeket, imaalkalmakat, lelkigyalorlatokat; 2022-ben megszületett a kihívás éve programja is, amelyben a résztvevők a lelkiségi munka mellett a teremtés-

együt töltött idő tapasztalataiból: arról, hogyan csatlakoztak a közösségekhez, mi formálta, érintette őket úgy alakult, ahogy szerettük volna – mondta Lontay Dávid, aki a tavalyi csoportba járt. – Ezért tudunk őszin-

A hit fényt ad az összes ismeretnek

Jubileumi emlékülés a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen

Kuminetz Géza, a PPKE rektora:

Az egyetemnek elsősorban a teljes igazságra kell oktatnia, rámutatva a tévedés veszélyeire

(Folytatás az 1. oldalról)

A múlt eseményeinek kutatása ráírányítja figyelmünket a jelenre és a jövőre is. Milyenek kell – kellene – lennie a mindenkor egyetemnek, alapítója szándékához való hűségen, annak kellő aktualizálásával? Az egyetemnek elsősorban a teljes igazságra kell oktatnia, rámutatva a tévedés veszélyeire, a múlt igazságkeresésének zsákutcáira, a jelen lehetséges távlataira és kockázataira. Közben rá kell ébresztenie polgárait a megismert igazság emberséges használatának kötelességeire.

Az egyetemnek úgy kell kutatnia az igazságot, hogy közben kizáraja az áltudományt, a mágiát, a sarlatását, a teremtés rendjét megbontó, az ember és a természet kizákmányolását célzó kutatásokat, technológiákat és módszereket.”

Az egyetemnek fel kell készítenie a következő nemzedékeket hivatalos betöltésére. „Ráébresztve a lehető értelmeséget arra, hogy az emberi intelligencia fejlesztése sokkal fontosabb, mint a mesterséges intelligencia megszállott tökéletesítése. Az emberi intelligencia részben adottság, részben fejlesztendő valóság. Ötféle intelligenciát ismerünk, s ezek harmóniája adja a teljes emberséget, a megvalósított emberi méltóságot; azt az embert, aki ellen tud állni az ideológiáknak, a manipulációknak, az ember dehumanizálására tett minden kísérletnek.”

Az egyetemek harmadik missziójaként említtette Kuminetz Géza, hogy kivezzék a társadalmakat az emberi önkény okozta dehumanizált állapotból ismét a humán állapotba. Ehhez a rehumanizáláshoz szüksé-

ges mind az öt intelligencia általános fejlesztése és fejlettsege. Ezek: az értelmi, az érzelmi, a politikai, az állhatatossági (reliabilitás) és a morális intelligencia.

Minden fejlesztés elismerése mellett „a legnagyobb innováció az az emberi személy, aki eljutott a kultúra, a hagyomány, a nemzeti szellem, a társadalmi tekintélyek, az oktatás, a nevelés és az önnelvélés révén oda, amit a felelősen gondolkodni, érezni és cselekedni tudás habitusának nevezhetünk. Így lesz az emberi faj egy peldányából méltóságos lény, valódi egyéniségek, igaz ember, aki egyszerre imago hominis et Dei. Erre az imago hominis et Dei törekedve érthetjük meg Pázmány Péter bíboros, érsek egyetemalapító szándékát, és lehetünk e nagy nemzetnevelőnk időtálló vízjához hűségesek, s akkor a tudomány is megmarad az ember, a Teremtő és a teremtő cél szolgálatában egyaránt”.

Pázmány Péter idején az ország jogilag katolikus volt, tehát nem lehetett különbséget tenni katolikus egyetem, tisztán világi egyetem vagy valamelyik felekezetileg elkötelezettnéié köztött. Harminc évvel ezelőtt azonban más volt a helyzet – kezdte előadását Erdő Péter. Felidézte: 1992 elejétől számoljuk a PPKE történetét. A már 1991-ben jogszabály útján egyetemi szintűnek elismert teológiai kar mellé a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) az Apostoli Szentszék engedélyével bölcsészettudományi kart alapított. „Ezáltal egy olyan intézmény jött létre, amelynek több egyetemi fakultása volt, nemcsak a szent tudományok, hanem az úgynevezett profán tudományok területén is. Ez felel meg a katolikus egyetem fogalmának.”

A bíboros emlékeztetett a kezdetben eltérő felfogásokra a katolikus felsőoktatással kapcsolatban. „Már 1989-ben erőteljes hangok jelentkeztek, részben az ELTE, részben az akkori oktatási kormányzat részéről, amelyek fölvetették, nem kellene-e a teológiai kar, amely 1950 óta egyházi intézményként működött, visszaemelni az ELTE-be. Erre a teológiai kar tanárai fenntartással reagáltak. Azt érezték ugyanis, lehetséges, hogy az ELTE bizonyos körei önmagukat akarják átmenteni, legitimálni azzal, hogy dísznek odahelyezik a teológiai kar.”

Erdő Péter további szempontokat is említett: Németországban és ott,

ahol állami egyetem keretében működik a teológia, olyan jelenségeknek lehetünk tanúi a teológiai karokon, amelyek a hit és az Egyház számára egyáltalán nem kívánatosak. „Semmi-képpen nem akartuk – a Szentszékkel egyetértésben – azt, hogy tisztán egyházi intézményt államosítsanak, és ezzel ismét olyan kötelezettségeket és kötöttségeket vegyen az magára, amelyekhez küldetésének nem sok köze van.” A Nevelési Kongregáció ilyen megmondások után nem engedélyezte a hittudományi kar áthelyezését az ELTE-re. „Közben a teológiai kar tanárai megbeszélést folytattak a Szentszék képviselőjével, Francesco Colasuonno érsekkel, utazó nagykövet-

tel. Ő vetette föl a katolikus egyetem alapításának gondolatát. 1989 végén

Erdő Péter bíboros:

A hívő ember nem pusztán az érzelmeivel kíséri az életét, hanem egységes világnézetet követ

azonban ennek még nem voltak meg a jogi biztosítéka.”

A katolikus egyetem létrehozását támogatók hívták életre a Katolikus Egyetemi Alapítványt, majd 1990 elején megszületett az 1990. évi IV. törvény a lelkismereti és vallásszabadságról, amely garanciákat adott az egyházak oktatási és nevelési tevékenységére, valamint intézményei általi finanszírozására.

Időközben megkezdődött a szovjet csapatok kivonulása. Az elhaladt laktanyaingatlanokat igénybe lehetett venni közhasznú célokra. „Szóba jött Pestszentlőrinc és Pestszentimre határában a Vörösfény utcai laktanya, de annak 53 százalékában bérülők voltak. Akkor érkeztek a Szovjetunióból Izraelbe készülő zsidó kivándorlók, akik ott kaptak átmeneti szállást. Ezért végül a pilisszabai laktanyaingatlant fogadta el az alapítvány, térítés- és tehermentesen.”

Ezután az alapítvány a püspöki karhoz fordult, kérve egy új fakultás létrehozását piliscsabai helyszínnel. A püspöki kar ezután folyamodott az Apostoli Szentszékhez engedélyért, amely meg is érkezett 1991 végén. Ilyen előzmények után „1992 elején már kiadhatta az MKPK azt a határozatát, amellyel megalapította a PPKE-t. Ennek 30. évfordulóját ünnepeljük.”

A katolikus egyetem küldetésével kapcsolatban Erdő Péter említette II. János Pál pápa 1991. augusztus 15-én kiadott, a katolikus egyetemekről szóló apostoli konstitúcióját.

A világ egy, és a hívő ember nem pusztán az érzelmeivel kíséri az éle-

tét, hanem egységes világnézetet követ, amelyben a tudománynak, minden tudományterületen megvan a maga helye.

A hit nem pótja a tudomány hiányosságait, hanem olyan fényt ad az összes ismeretnek, amely összefüggő egésszé teszi minden, amit tudunk, és amit a világhoz való viszonyunkban kialakítani szándékunk. Ez nagyszerű céltípus.”

Akik szeretik a kultúrat, valójában soha nem érzik, hogy célba értek volna, és a helyükön lennének, hanem egészséges nyugtalanságot hordoznak magukban – idézte Veres András győri megyéspüspök, az MKPK elnöke Ferenc pápának a közelmúltban a katolikus egyetemen elhangzott gondolatát. „A katolikus egyetem a hit és az értelem szoros párbeszédét előmozdítva a magyar tudományos és társadalmi élet meghatározó szereplőjévé vált. Megértve az idők jeleit, a tanárok és a kutatók készek olyan bátor lépéseket tenni, amelyekkel Egyháznk, nemzetünk és embertársaink javát szolgálni tudják.”

Amikor az ember belekezd egy műibe, bármekkora szellemi és anyagi munícipális rendelkezzen is, nem lehet bizonyos afelől, hogy munkája eljut-e a befejezésig, illetve mennyire lesz marandó a mű. „Így voltak ezzel elődeink 388 ével ezelőtt, és így voltak ezzel az egyetem újraindítói is 30 ével ezelőtt. De nem ijedtek meg a kihívástól, hanem a Gondviselésben bízva bátran belévágtak a munkába, annak tudatában, amit a hívő ember vall a 127. zsoltár alapján: Emberé a munka, Istené az áldás.”

Az egyetem nagykancellárja felidézte Ferenc pápa szavait, melyekkel áldását adta az intézményre: „Kívánom, hogy ez és minden más egyetem az egyetemes messég és a szabadság központja, a humanizmus termékeny műhelye és a remény laboratórium legyen.”

Borhy László rektor kiemelte: az ELTE és a PPKE között kiváló szakmai kapcsolatok alakultak ki az elmúlt harmadik évből, „amelyeket továbbra is ápolni és lehetőségeink szerint fejleszteni fogunk”. Utalt a pázmányi örökség máig tartó hatására. Visszatekintett a pázmányi alapítás vallási és egyetemes kulturális hagyományaira, a világi hallgatók részvételére. Említette az egyetem alapításának jóváhagyása körül kezdeti bonyodalmaikat is.

1637-ben a meglévő két kar mellett megalakult a jogi kar, 1769-től pedig az orvosképzés is elindult. Az egyetem 1777-től Budán, a királyi palotában, majd 1784-től Pesten, saját épületben folytatott működését, 1921-ben pedig felvette alapítójának nevét.

Hermann Péter rektorhelyettes bevezetésként Pázmány Péter szavait idézte: „A nemes, szép élethez nem kellenek nagy cselekedétek, csupán tiszta szív és sok-sok szeretet.”

Pázmány életműve lefektette a magyar tudomány alapjait. „Nehezen értékelhetnénk túl Pázmány munkájának jelentőségét: a mai napig hatással van ránk, ahogy hatással volt évszázaddal korábban szülegett elődeink életére is. Hiszen ez tette lehetővé, hogy meginduljon a legmagasabb szintű oktatás, a rendszerbe foglalt kutatómunka, és gyökeret verjen az a tudományos szemlélet, amely minket, egyetemi polgárokat összeköt.”

Az emlékülés végén három tudományos előadás hangzott el, Hargittay Emil, a PPKE tanára moderálásával.

Fazekas István, az ELTE professzorája jezsuiták által kiépített iskolahálózatot ismertette, amelyre támogatásnak hozta létre Pázmány az egyetemet.

„A frissen alapított jezsuita rend nagyon gyorsan felismerte a társadalmi igény és az oktatási valóság között tátongó úrt.” Az 1635-ben létrejött egyetem jelentőségét jól mutatja, hogy 1656 és 1660 között a három nagy nyugat-magyarországi, pozsonyi, győri és nagyszombati jezsuita gimnáziumban végzett és egyetemi tanulmányokat folytatott diákoknak nem kevesebb mint 80 százaléka Nagyszombatban tanult tovább, övé alatt mintegy kétszázan.

Tusor Péter, a PPKE professzora három állítást vizsgált meg a pázmányi alapítással kapcsolatban, amelyek választ adhatnak arra, miért maradt el az egyetemalapítás azonnali, ünnepélyes pápai megörökítése.

Az 1635. május 12-i egyetemalapítás pápai megerősítését ellenezte az

Veres András, az MKPK elnöke:
A katolikus egyetem
a magyar tudományos és társadalmi élet
meghatározó szereplőjévé vált

akkori jezsuita generális, egyes, a jezsuiták érdekeibe ütköző kitételek miatt. A Római Kúria – illetve VIII. Orbán pápa – részéről a pázmányi alapítás ünnepélyes megerősítése nem csupán annak kétfakultásos jellege miatt maradt el, szerepet játszott ebben a jezsuita túlsúly. Az egyetemi kivállások bullá formájában történő adományozásának elmaradása ellenére az 1635-ös egyetemalapítás mégis pápai hozzájárulással ment végbe, Pázmány ugyanis 1632-es római útja során pápái brévben kapott erre fölhatalmazást.

A katolicizmus és az egyetemi oktatás Magyarországon a 20. században címmel tartott előadást Szögi László, az ELTE tanára. Elmondata: a 19. század végén, a 20. század elején egész Európában, sőt, azon kívül is felmerült a katolikus egyetemek alapításának kérdése. A rohamos szekularizáció, az állami oktatás kizárolagossá válása, az antiklerikális és ateista propaganda erősödése szükséggessé tette a katolikus vallás tanításait elfogadó, jól képzett értelmeség képzését. Az előadás egy lehetséges katolikus egyetem alapításának, a katolikus felsőoktatási törekvések történetét mutatta be egészen az 1950-es államisításig.

Az emlékülés végén Bali János Liszt Ferenc-díjas zeneszerző és fúrulyaművész, az egyetem oktatója; Pétery Dóra csembalóművész és Mészáros Péter énekművész Pázmány Péter korát idéző zeneművet adott elő.

Forrás: Pázmány Péter
Katolikus Egyetem

Fotó: Juhász Zsófia (PPKE)

SISITŐL AZ ERZSÉBET MÍTOSZIG

A Gödöllői Királyi Kastély és a zalaegerszegi Mindszentyneum közös időszaki kiállítása

2023.06.09. – 12.31.

www.mindszentyneum.hu

Úgy segítsétek egymást, ahogy én segítettelek benneteket!

Szabadegyetemi előadás a Sapientián

Segítséget adni, kapni, kérni, megtagadni címmel tartott előadást Somogyiné Petik Krisztina pszichológus, valamint Papp Miklós görögkatolikus pap, morálteológus május 11-én Budapesten, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola szabadegyetemi előadása keretében a Családteológiai Intézet szervezésében.

A rendszerint beszélgetős formában megtartott szabadegyetemi előadáson ezúttal betegség miatt nem tudott jelen lenni Kézdy Anikó pszichológus a Sapientia oktatója, a mostani témafeljétés egyik szakmai előkészítője.

Papp Miklós görögkatolikus pap és Somogyiné Petik Krisztina pszichológus ezúttal a segítés és a segítség elfogadásának motivációit, akadályait és morálteológiai szempontjait vizsgálták.

A segítés a szeretethez tartozik – szögezte le Papp Miklós. A hívő ember megtapasztalja, hogy Isten sokféle módon segítő őt, például a családi életében, a betegségében, ezért hívő életének része kell legyen mások segítése is.

A szeretet pedig nem más, mint a legnagyobb jót akarni a másik embernek, azt, hogy eljusson Istenhez, igaz ember legyen, üdvözüljön. Ezért valójában az imádságban, Istenkel megbeszélve jutunk el arra a felismerésre, hogy a másiknak mi a legjobb (az értékek hierarchiájára való tekintettel). A segítés az Úr nélküli nem hatékony.

demes, sőt szükséges segítőhöz fordulunk – folytatta a gondolatmenetet Somogyiné Petik Krisztina.

dálya van a segítségkérésnek: például az a belső alapállás, hogy „nem lehet gyenge” (megszégyenüléstől való félelem); vagy a megbélyegzettsegéltől való félelem (pszichológushoz fordulni ciki); a „mindent egyedül kell megoldanom” attitűd (kisgyermekkor élményből ered: „csak magamra számítha-

tők, akik csak a segítés útján tudnak más emberekkel valódi kapcsolatba kerülni. A Helfer-szindróma olyan emberek sajátja, akik a pszichés egyensúlyuk megtartása érdekében segítenek, az ó tevékenységük hamar kiégeshez vezet.

Nehéz tiszta szívvvel segíteni – tette hozzá Papp Miklós –, de ha éppen felfedezzük ma-

Bizonyos helyzetek megoldása túlmutat a kompetenciáinkon, ugyanakkor az is előfordulhat, hogy ugyan sokat dolgozunk a jó eredmény eléréséért (például párkapsolati krízisben), de nem ju-

tok”; az önkép védelme, a palástolt gyengeség (idős embereknél egyenesen a lelk nagyság jele lehet a rászorultság kimondása).

Isten előtt az imában meg tanuljuk, hogy nem vagyunk hibátlanok, sőt, ügyes-bajos dolgainkban inkább olykor szánalomra méltónak látszunk, de személyünkben (Isten ikonjaként) minden értékeket maradunk.

Fontos megjegyeznünk, hogy megeshet, nem találjuk meg egyhamar a jó segítőt, keressünk bátran tovább, ne adjuk fel! – tette hozzá Somogyiné Petik Krisztina pszichológus. A jó segítő ugyanis jótékony tükrő, a témaban tapasztalt, ügyünket higgadtan, megértően kezeli.

A Sapientián megtartott előadás második részében a segítőkről volt szó. Papp Miklós arról beszélt, hogy a segítés helyete „történés”: aki ad a másiknak, maga is alakul, lelkileg gazdagodhat.

Az embertársunk nem tárgy, „amit csupán meg kell javítani”. Van akarata, sajátos lénye, sőt bűnre hajló termézséte. Különös megtapasztalni, hogy a nyomorral, vagy éppen saját nyomorúságunkkal találkozva más módon leszünk fogékonyak Istenre, mint voltunk a jöllép idején. „Ennek egyik jele, hogy az evangéliumot, a zsoltárokat olvasva más szavakra, mondatokra leszünk figyelmesek, mint korábban.” – mutatott rá a morálteológus.

Somogyiné Petik Krisztina azt is szóba hozta, hogy nem tudunk minden esetben jól segíteni. Torz indíték lehet aki nem mondott hatalomszerzés (erőfölény), vagy a hála várása (adóssá tétele), a pusztaszemetetvágy, vagy a kisebbrendűségi érzés kompenzációja, a rendezetlen saját élet (mások életének rendbetételelén igyekezve). Vannak segí-

gunkban a háttérjátszmáinkat, sebzetlen akár, árnyékainkat felismérve mégis segítsünk a másikon továbbra is!

gesztusaiban rejlik” – mondta a morálteológus.

Jézus erős mondatokkal gyögyít, felel, így szól hozzáink és gyögyítő tevékenysége által aktívan bevonva a mi személyünket is segít értelmezni az életünket (főként akkor, amikor menekülnénk a kudarcaink, a szenvédéseink elől), valahogy úgy, ahogy az emmauszi tanítványoknak értelmezte az Írásokat. „Krisztus leszáll a mélypontjainkba és azokéba is, akitnek éppen segítik, de akitnek az életet nem én vagyok hivatott megoldani. Talán éppen ott, a torokszorító sötétségben kíván valamit mondani a számunkra, a számomra, hogy a pokolgóból feltámasszon.” – fejtette ki előadása végén Papp Miklós,

„Krisztus csodákat tesz, ugyanakkor a gesztusaiban egyesek, mégis sokatmondók, a hatásuk átütő (ez az evangéliumkból is kitűnik). „A nemrég nálunk járt Ferenc pápa hatásának titka is minden bizonnal az egyszerű segítettek benneteket!

Körössy László

Fotó: Lambert Attila

„Megeshet,
nem találjuk meg egyhamar
a jó segítőt,
keressünk bátran tovább,
ne adjuk fel!”

Mivel komplex lények vagyunk, a legfontosabb, hogy kialakítsuk az egyensúlyt az „önmagunkkal való foglalkozás, a másokon való segíteni akarás és az Isten felé fordulás” hármas irányultságában.

Valóban, önmagunkat is kell szeretnünk – tette hozzá Somogyiné Petik Krisztina. Az önségítés (adott esetben öngyögyítés) alapja, hogy hiszünk a teremtés jóságában, nem fordulunk mindenkorban segítségről másokhoz (önbizalmihiány, tanult tehetséleség miatt), hanem bízunk a teremtésben. Erre az öngondoskodásra a testünk és a lelkünk is képes – mondta Papp Miklós Aquinói Szent Tamás tanítására hivatkozva.

„Nem az a jó hívő, aki minden Istenről vár. Az isten-gyermeksg: „ártatlan belső tekintet Istenre”, amelyet meg kell őriznünk. Nem gyámoltalanságot, passzivitást jelent, hanem szövetséget az Ürral.

Elérhetünk azonban egy olyan határra, amikor már ér-

tunk előre (elkelne egy páterapeutá), vagy éppen beleragadunk egy egyre rosszabbodó állapotba (alkoholizmus) és ezen egyedül már nem tudunk változtatni.

Segítségre folyamodhatunk akkor is, ha ugyan el tudnánk végezni az elkerülhetetlen feladatot, de más látná ennek a kárát (például a gyermek, amikor kisgyermekemek anyukák még az ebédet is el akarják készíteni, meg minden mászt is meg akarnak tenni).

Hívő ember számára talán egyértelműbb, hogy addott esetben lehet, sőt kell kérnünk segítséget, az imában ugyanis mindenkorban megtapasztaljuk: Isten előtt koldusok vagyunk, s ez a tudat felkészít az emberek elől való segítségkérésre – mondta Papp Miklós.

Az imádság alapja az alázat: nem vagyunk mindenben kompetensek.

Isten úgy osztogatta a talentumokat, hogy belássuk, egymásra utaltak vagyunk. Ennek ellenére több lelkei aka-

NAGYMAROSI
KATOLIKUS IFJÚSÁGI TALÁLKÖZÖ

2023. 05. 20.

9.00	Napindító
10.00	Főelőadás – Járás Márton református lelkész és mentálhigiénés szakember; majd szentséggimádás
12.00	Fakultációk
13.30	Ebédzünet, idő a személyes találkozásokra
14.45	Tanúságítás és zenés felkészülés a szentmisére
16.00	Szentmíse – Fekete Szabolcs Benedek szombathelyi segédpüspök

A szentmíse után: tánc, örömteli, kötetlen együttlét

Zenei szolgálat: imperfectum együttes

16 éven aluliaknak: GYEREKMAROS, DIÁKMAROS, KAMASZMAROS

nagymarosi.talalkozo nagymarositalalkozo NAGYMAROSI-TALALKOZO.HU

Az életápolás sokszínű szolgálata

A szociális testvérek centenáriumán

(Folytatás az 1. oldalról)

Az Egyetemi templom volt az egyik olyan hely, ahol annak idején az illegalitásban titokban találkoztak a testvérek a szentmisén, feltünésmentesen. A társaság megalapításának 100. évfordulójára előestéjén, éppen Salkaházi Sára vétanú liturgikus emléknapján megtelt a templom a testvérekkel, akik közül többen különösről érkeztek, és a velük együtt ünnepelő hívekkel.

A szentély előtt a vétanú képére volt látható, nem messze Boldog Brenner János portréjától, virágokkal feldíszítve; ereklyéje pedig ki volt helyezve a szembemiséző oltár elől.

A Szociális Testvérek Társaságát 1923. május 12-én alapította Slachta Margit. A századik évforduló napján történeti konferenciát rendeztek Budapestben, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán. Az eseményen előadást tartott Erdő Péter bíboros, prímás és Székely János szombathelyi megyéspüspök is.

A kereszténység arra mutat rá, hogy létezik objektív erkölcsi törvény. Ez a gondolat a nyugati felvilágosodástól kezdve elhomályosult. A modern ember nem megismerni, hanem használni akarja a valóságot – hangsúlyozta Székely János püspök. Margit testvér kiállt az objektív erkölcsi rend mellett, de nem volt politikus alkot, elvi kérdésekben nem volt hajlandó kompromisszumra. A materializmus előbb-utóbb romlásba visz – mondta egy beszédében. Szerinte az emberi jogok végső forrása Isten. Slachta Margit valós megoldásokat szorgalmazott a szentvedők és az elesettek problémáira, ezért is kereste azok okait. Ráérzett arra, amit Szent II. János Pál pápa a bűn struktúráinak nevezett. Gyűjtést szervezett a kifosztott erdélyi családok számára, küzdött a munkakeresők nyilvántartásáért, a nyolcosztályos oktatásáért, a szegények lakhatásáért. Megalapította a csalédlányok Szent Zita-körét,

„...azon a helyen, ahol Erdő Péter bíboros Salkaházi Sárát boldoggá avatta”

Fejérdy András történész arról beszél, milyen volt a magyarországi szerzetesi élet az üldözötés idején. Az ateista kommunizmus egyház- és

tették a magyarországi szerzetesi életet. A Szociális Testvérek Társaságában 160 fogadalmat testvér érintettek a rendelkezések. Az utcára tett szerzetesek egy része megpróbált kisebb közösségekben együtt lakni, hiszen a közigégi lét a szerzetesség fontos jellemzője.

Mivel egyházjogi értelemben nem került sor a szerzetesrendek felszámolására, ezért valamennyi rend kereste

tek között tudták folytatni elkötelezettségi életüket.

A fenyegetettség ellenére folyamatosan voltak olyan érdeklődők, akik szerzetesi életet szerettek volna élni. A Szociális Testvérek Társasága is vett fel illegálisan tagokat, a diktatúra idején közel 70 új jelentkezőjük volt. Ugyanakkor az üldözötés idején mintegy 300 szerzetes szenveddett börtönbüntetést, a társaság tagjai közül 6 testvér majd 11 évet

A szociális testvérek részt vállalnak a közszellem és a közélet formálásában, a karitatív szolgálatban, a család-, a gyermek-, a nő- és a magzatvédelemben

A konferencián jelen volt Marton Zsolt váci megyéspüspök. A rendezvényen többek között Németh Emma, Kővári Magdalna, Tari Irén és Vízvárdy Rita szociális testvér részletesen bemutatta a társaság történetét.

Székely János szombathelyi megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Caritas in veritate bizottságának elnöke rámutatott: Az emberi méltóság gondolata, a tudományos fejlődés lehetősége is a kereszténség bőfűszerűsége.

elindította a Katolikus Női Szociális Képzőt. Úgy látta, hogy a magántulajdon nem mindenek felettesi jog, az emberek megélhetése ennél fontosabb. Slachta Margit sokat foglalkozott a női léttel, a nők foglalkoztatásával, ám nem volt feminista, hiszen „nincs külön női és férfi érdek”.

Az 1950-es intézkedések szinte teljesen ellehetetlenít-

vallásellenes politikájának mindig is jellemzője volt a szerzetesrendek elleni fellépés. Ahogyan Révai József kommunista főideológus megjegyezte: „fel kell számolni az imperialisták ötödik hadoszlopát”.

Az 1950-es intézkedések szinte teljesen ellehetetlenít-

annak lehetőségét, hogyan lehet a megszentrált életet valamiképp tovább folytatni.

Bár sokan kerültek egyházi, plébániai szolgálatba, a legtöbben csak illegális kere-

töttött börtönben. Az 1956-os forradalom után a Szentszék és a püspöki kar is megpróbálta elérni az 1950-es rendelkezés módosítását, ám az állam erről hallani sem akart. A közel negyvenéves pusztai vándorlás csak 1989 után ért véget. – zárta előadását Fejérdy András.

Roska Péter a közösség elmúlt 30 évről szólva a konferencián elmondata, a Szociális Testvérek Társaságának tagjai ma is a család-, gyermek-, a nő- és a magzatvédelem területén szolgálnak. Feladatuk az életellenes ideológiák – New Age, gender, személytelen vallásosság – elleni küzdelem is. Roska Péter arra is felhívta a figyelmet, hogy nagyon sokszor dolgozik együtt a társaság valamelyik tagjával, hiszen a testvérek a magyar egyház életének számtalan területén jelen vannak.

Részt vállalnak a közszellem és a közélet formálásában, emellett a karitatív szolgálatban is ott találjuk őket. Tartanak lelkigyakorlatokat, imádsákokat működtetnek, de a hi-

vatás gondozás, az evangelizáció és a hitoktatás is a feladataik. Szerepet vállalnak a plébániák és az Egyház központi intézményeinek a működtetésében is.

A május 14-i hálaadó szentmisén Erdő Péter bíboros emlékeztetett, hogy pünkösd közeledtével még nagyobb jelenlősséggel bír a társaság lelkiségének meghatározó vonása, a szociális küldetés, éppen ezért kell hálát adni hivatalukért, a közösség tagjainak életéért és az elmúlt száz évben végzett munkájukért.

A főpásztor kiemelte, hogy Slachta Margit és társai kereszték a Szentlélek útmutatását. A társaság működése azt mutatja, hogy sokan nagylelkűen rátették az életüket ennek az eszménynek a követésére. Illüzióvesztett korunkban nagyon is időszerű, hogy a szociális problémákra egyéni és társadalmi szinten felfigyeljünk, megismerjük a világ különböző országainak tapasztalatát. Szembenítsük az értékes modelleket is az Evangélium üzenetével, és legyen benünk bátorság a felismert igazság követésére.

A szentmise végén Németh Emma, a társaság kerületi előlátogatója, a Magyarországi Rendfőnökönök Konferenciájának elnöke köszöntötte az egybegyűlteket a bazilikában.

Németh Emma SSS, Székely János püspök és Kővári Magdalna SSS a rendtörténeti konferencián

Az Egyetemi templom volt az egyik olyan hely, ahol annak idején az illegalitásban titokban találkoztak a testvérek a szentmisén, feltünésmentesen

„Az én programom, hogy a boldogság képviseletét viagyem be a parlamentbe” – mondta 1920-ban. Kúzdött a nők fizetett szabadságáért, az iskolaiorvosi szolgálatért, adományok révén nyugdíj-kiegészítést, nevelési segélyt biztosított a rászorulóknak. Közbenjárt XII. Piusz pápánál, hogy a zsidókat mentsék meg.

Zsuffa Tünde, Baranyai Béla

Fotó: Merényi Zita

ÉLETJÁRADÉK

KATOLIKUS szellemiségű iroda ingatlanéről életjáradék szerződést intéz ügyvédi háttérrel és garanciával. Kereszen bátran, amennyiben elmúlt 65 éves, és szeretne élete végéig havonta jelentős nyugdíj-kiegészítést kapni! T.: 06/70-330-0960

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bályegyet, késlelapot, papírrégiést és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átveszünk. Budapest VI., Andrassy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő-szombat 10-17, csütörtök 10-19 óra között.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. T.: 06/1-213-5726

ÓLÖMÜVEG ABLAKOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet. T.: 06/20-438-5993; www.uvegfestes-stainedglass.hu

A hirdetések tartalmáért és azok valódiságáért a hirdető vállal felelősséget.

Tiszelt Olvasóink!

Az egyházi közleményeket és híreket szerkesztve közöljük. Megértésüket köszönjük. A szerkesztőség

IMAÓRA

Kútvölgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virrasztás hazánk lelke megújulásáról minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltáriszentség előtt. 22 órakor szentmíse. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as buszszal a végállomásig, a Regőczi István térig.)

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, húszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirrasztást tartunk Magyarországon, a magyarság lelke megújulásáról. 21 órakor minden más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Szentmisék Mindszenty József bíboros boldoggyá avatásáért: szombat; június 6., kedd. A boldoggáavatásához szándékra mondott szentmiséket 7 órakor élőben követítő a budapest-városmajori Jézus Szíve-templomból a Magyar Katolikus Rádió, az egri bazilikából a Szent István Rádió. **Elváltakért és egyedül maradtakért** mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Móricz Zsigmond út 141.); június 8-án 18 órától 11-én 13 óráig Ft. Kardos Csorong frances házfőnök atya lelkigyakorlata „Szent Ferencsel az Isten dicséretét útján”. Június 14-én 18 órától 17-én 13 óráig Kovács Cs. Albert atya lelkigyakorlata: „A szenvendés misztikája”. Június 22-én 18 órától 25-én 13 óráig dr. Gál Péter atya lelkigyakorlata: „A gyógyító és szabadító Jézus”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

SZENT RITA-NAGYKILENCE

A budapesti Szent Rita-templomban (Budapest VIII., Kun utca 5.) lelkigyakorlat-sorozattal kezszülnek a szent május 22-ei ünnepére. Szent Rita

15 éven át viselte homlokán Jézus töviskoszorújának egy sebét, ezért tisztelői 15 héten keresztül minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltáriszentség előtt. 22 órakor szentmíse. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as buszszal a végállomásig, a Regőczi István térig.)

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, húszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirrasztást tartunk Magyarországon, a magyarság lelke megújulásáról. 21 órakor minden más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

BÚCSÚI SZENTMÍSE

A búcsúszentlászlói kegytemplomban május 21-én, vasárnap 11 órakor ünnepi búcsúi szentmisét mond és a bérmlálás szentséget szolgáltatja ki Dékány Árpád Sixtus emeritus apát. A szentmisén közreműködik a templom Szent László kórusa, valamint a Brass Brass fűvösegüttés.

ELŐADÁS-SOROZAT

Megújítod a föld színét – Utak és lehetőségek a szívtől a teremtett világig címmel előadásokat tartanak a Veszprémi Erseki Főiskolán (Veszprém, Jutasi út 18/2.) május 22-én, hétfőn 14.30 órától. Részletes program: www.veszpremiersekseg.hu/ Jelentkezési határidő: május 15., hétfő. mindenkit szeretettel várunk!

Milyen módon épül be ismereteinkbe és világlátásunkba az istenkapsolatunk? címmel tart előadást Bagyinszki Agoston OFM rektorhelyettes a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola dísztermében (Budapest V., Piarista köz 1.) május 25-én, csütörtökön 19 és 20.30 óra között. minden érdeklődőt szeretettel várunk!

A Szent Margit-templom felszentelésének 90. évfordulója alkalmából előadás-sorozatot tartanak a Szent Margit-templomban (Budapest XIII., Szent Margit tér 1.). Időpontok: 2023. június 1., szeptember 7., október 5., november 2., december 7. A felnőtteknek szóló lelkiesküdő központi téma: Parancsok szeretetből – A tízparancsolatról a 21. században. 18 órakor szentmíse két szín alatti áldozással, 19.30-tól szentségimádás orgonájának karbantartására fordítják.

nainprovizációkkal. A szentmisét és a tanítást Monostori László esperes, plébániai kormányzó tartja. Bővebb információ: <https://margitos.hu/>

ELŐ RÓZSAFÜZÉR

Védelmez, magyarok Nagyasszonyal! – 16. Élő rózsafüzér-zarándoklat Budapest körül május 20-án, szombaton hazánkért, Budapestről és a Budapest körül élőkért, kilenc szakaszban. A zarándoklati végpontokon 19 órakor szentmiséket mondankan: Erdő Péter bíboros – Máriaremete, Kisboldogasszony-bazilika; Balázs Pál címzetes apát, nyugalmazott plébános – Fót, Széplőtelei Fogantatás-plébániatemplom; Horváth Zoltán István protonotárius, plébános – Kerepes, Szent Anna-plébániatemplom, Csépányi Gábor spirituális – Nagytétény, Nagyboldogasszony-plébániatemplom; Mohos Gábor segédpüspök – Budapest-Pestszentlőrinc, Mária Széplőtelei Szíve-főplébánia-templom. Bővebb információ: www.elorozsafuzer.hu

EMLÉKHANGVERSENY

Szeretettel hívnak minden érdeklődőt a május 21-én, vasárnap 18 órakor kezdődő Kopeczky Alajos 22. emlékhangversenyre, a Haller téri Páli Szent Vince-templomban (Budapest IX., Haller utca 19–21.). Közreműködnek: Jakab László (orgona), Gedai Ágoston (orgona), Kállay Gábor és Kállay Katalin (blockflöte), Kopeczky Péter (csellő), Élla István (orgona), valamint Kopeczky Alajos fia, Kopeczky Lajos (orgona). A koncert ingyenes, az adományokat a Haller téri templom orgonájának karbantartására fordítják.

MEGHÍVÓ

Kettős ünnepre hív a kaposvári Cursillo a Kaposvári Egyházmegyében május 27-én 9 órától. 10 órától Székely János szombathelyi megyés-püspöknek, a Cursillo országos lelkivetzetőjének tanítása hangzik el, 11.30-kor a Nagyboldogasszony-székesegyházban Udvardy György veszprémi ér-

sek mutat be szentmisét, 14 órakor a Nagyboldogasszony-székesegyházban Varga László kaposvári megyéspüspök köszöntője lesz. Az ultreyára szeretettel hívják és várják az ország minden részéről és az országhátról túlról. Jelentkezési határidő: 2023. május 15. Bővebb információ: <https://kaposvar.egyhazmegye.hu>

Anthony Parankimali atya tart lelkis délutánt június 5-én 15 és 20.45 óra között Gazdagréten, a Szent Angyalok-templomban (Budapest XI., Gazdagréti út 14.). Várják mindenkit, aki szeretnék még jobban elmerülni a Szentírás értelmében és mélységeiben, s útmutatást kapni az életükre vonatkozóan. Kérlek, hogy aki teheti, vigyen magával Szentírást. A lelkis délutánon adományokat el fogadnak a lelkigyakorlat költségeire és az atya afrikai missziójára. Információ kérhető a cselkligyakorlat@gmail.com e-mail-címen.

ASSISI SZENT FERENC NYOMÁBAN

június 20-24. | 5 nap | 189.900 Ft/fő

ZARÁNDOKKÖRÚT MONTENEGRÓBA

július 13-19. | 7 nap | 279.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT

augusztus 21-26. | 6 nap | 319.900 Ft/fő

NAGY ZARÁNDOKLAT

(FATIMA, SANTIAGO, LOURDES, LA SALETTE) szeptember 10-19. | 10 nap | 499.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT DÉL-OLASZORSZÁGBA

PIO ATYA ÉS SZENT MIKLÓS NYOMÁBAN október 4-8. | 5 nap | 349.900 Ft/fő

OLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN

október 9-15. | 7 nap | 249.900 Ft/fő

ŐSZI ZARÁNDOKLAT MÁRIACELLBE

október 12-14. | 3 nap | 89.900 Ft/fő

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT

október 19-23. | 5 nap | 119.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA

október 23-29. | 7 nap | 299.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA

+36 20 500 5050

www.viasacra.hu

EZ AZ A NAP! STADION 2023

DEBRECEN - NAGYERDEI STADION

A HIT

MATT MAHER

CARMEL

PINTÉR BÉLA

ÚJ FORRÁS

TIBES

CRUX

OLÁH GERGŐ

DICS-SULI BAND

CROSSYOUNITY

PAJOR TAMÁS

EL SHADDAI

ADI KOVÁCI &

EMMA REPEDÉ

Hillsong
UNITED
JUNIUS10.

KAPUNYTÁS 14:00
PROGRAMKEZDÉS 16:00

"MOST AZÉRT
MEGMARAD A HIT,
A REMÉNY, A SZERETET,
E HÁROM"
1. Korintusz 13,13

ezazanap.hu

BROADWAY.HU

tex.hu

Küzdelem a lelkekért címmel indított sorozatunk következő része arról a papi közösségről szól, amelynek tagjai több mint egy évszázada elkötelezetten nevelői a magyar katolikus ifjúságnak. Az atyák mindig keresték és megtalálták a lehetőséget annak, hogy az adott kor nyelvén szólítsák meg a fiatalokat és vezessék őket Jézushoz.

A Regnum Marianum a 19. század végén alakult azzal a céllal, hogy a főként a hitoktatásban dolgozó papok közösséget alkotva eredményesebben neveljék a különböző háttérű családokból származó fiúkat. Mozgalmukat Prohászka Ottokár székesfehérvári, Majláth Gusztáv Károly erdélyi, majd Shvoy Lajos későbbi székesfehérvári püspököt is támogatta. A két világháború között székhelyükön, a „Ház”-ban (Budapest VII., Damjanich utca 50.) mozgalmas nevelőmunka bonthatkozott ki: az atyák innen jártak a környező középiskolákba hittant tanítani, délutánonként cserkészfoglalkozásokat, korrepetálásokat, énekkari és zenekari próbákat tartottak, könyvkiadót működtettek, és többféle ifjúsági folyóiratot is kiadtak. Pedagógiájukban a fizikai és a lelki nevelés egyforma szíjjal volt jelen. Ahogy mottójukban megfogalmazták: *Gratia supponit naturam* (A kegyelem a természetre épít). A regnumi élethez megfelelő keretet a

portokban éltek. Ezek a fiatalok éppen abban az időben léptek színre, amikor a legnagyobb szükség volt az erőforrások lehető legjobb hatékonyságú felhasználására és az új működési keretek kialakítására. Werner Alajos atya nem véletlenül fogalmazott így: „az a ház hagyománya, hogy nincsen hagyománya” – ezzel ugyanis teret adott a megváltozott környezethez való adekvát alkalmazkodásnak. A közösség életének középpontjában a megalakulástól kezdve a december 8-i Szeplőtelen Fogantatás ünnepe állt, de Szent Cecília napja (november 22.) is jelképes volt számukra: 1951-ben ezen a napon tartották az utolsó nagyszabású eseményt (szavalóversenyt) kicsik és nagyok körében) a „Ház”-ban, mik 1960-ban e napon tartóztatták le először a regnumi atyákat. Az előbbi esemény elindította a „Szellemi Ház” kialakítását, az utóbbi pedig első felvonása volt a Kádár-korszak legnagyobb egyházellenes per-sorozatának.

Érdekes tény, hogy az 1945 és 1989 közötti kommunista berendezkedés egyházüldözése a Regnumot leginkább nem a diktatúra legsötétebb idejében (1949–1953), hanem a sokak szemében kon-szolidáltabb, „puhább” időszakban (Kádár-korszak) sújtotta. A Regnum ellen 1960–1961 és 1971–1972 között három perek is indítottak, csupán azért, mert az állam által kijelölt határok átlépve nevelték és formálták az ifjúságot.

A pereket bemutató ábrán világosan látható az elkötelezettség, amit a regnumi atyák az 1951-es szétszoratás után is megalkuvás nélkül, folyamatosan képviseltek, és aminek eredményeképpen 1961-ben egy bonyolult és összetett persorozat („Fekete Hollók”-ügy) részeként börtönbüntetésre ítélték őket.

Emődi László atya és társai már a börtönben elhatározta, hogy ha ki-szabadulnak, folytatják az ifjúságnevét. Eltököltségük és mindenre kész elszánásuk akkor vonzerővel hatott börtöntársaikra, hogy volt olyan egyházmegyes pap, aki szintén 1961-ben a „Fekete Hollók”-ügy kapcsán került börtönbe; az ott történt találkozás hatására csatlakozott az atyához, majd a szabadulás utáni ifjúsági munka miatt a második

cserkészet – az atyák az elsők között csatlakoztak az induló mozgalomhoz – és a Mária Kongregáció, annak lelkei és hitéleti vonatkozásai együtt biztosítottak.

A második világháború utáni politikai átrendeződés magával hozta az egyházak háttérbe szorítását, mozgásterük drasztikus csökkentését. A Regnum – mint fiatalokkal foglalkozó, ezért az újítást természetesen tartó mozgalom – azzal a bizonyosággal készült az egyházioldás idejére, hogy tagjai a papi hivatalukat bármilyen nehéz helyzetben is gyakorolni fogják. Az egyik legnagyobb újítást az jelentette, hogy a csoportok vezetésére olyan fiatalokat kértek meg (és készítettek fel), akik korábban az atyák által vezetett cso-

börtönben elhatározottak, hogy ha ki-szabadulnak, folytatják az ifjúságnevét. Eltököltségük és mindenre kész elszánásuk akkor vonzerővel hatott börtöntársaikra, hogy volt olyan egyházmegyes pap, aki szintén 1961-ben a „Fekete Hollók”-ügy kapcsán került börtönbe; az ott történt találkozás hatására csatlakozott az atyához, majd a szabadulás utáni ifjúsági munka miatt a második

1. Regnum-per 1961

egyháziak
Werner Alajos
Tompa Nándor
Keglevich István
Rózsavölgyi László
László Gábor
Hagyó József
Opálény Magdalna
Vincentia
Emődi László
világiak
Orosz Ferenc

2. Regnum-per 1965

egyháziak
Emődi László
Keglevich István
Rózsavölgyi László
Thiry István
Hagyó József
Werner Alajos
Somogyi Sándor
világiak
nincs

3. Regnum-per 1971

egyháziak
Hagmann Frigyes
Tury Lajos
Somogyi Sándor
Katona István
világiak
Doskár Balázs
Hegyi Veronika

1. és 2. Regnum-perben
is elítélt vádlottak

2. és 3. Regnum-perben
is elítélt vádlottak

KÜZDELEM A LELKEKÉRT

Megtörhetetlen közösség

A Regnum Marianum az 1960-as években

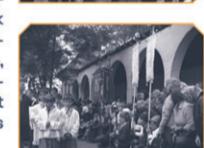
Archív fotó az Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltárából (ÁBTL)

KÜZDELEM A LELKEKÉRT

Egyházi ifjúsági közösségek
a pártállami Magyarországon
a hosszú hatvanas években
(1958–1973)

A Kádár-korszak történeti emlékezetében a hatvanas évekhez gyakran a (relatív) szabadság élménye tárul. Ugyanakkor a társadalom széles rétegei szembesültek a diktatúra által felállított körlátozásokkal, a szabadság hiányával, őldözettel és manipulációval. Az 1956-os forradalom leverése után megkezdődött a pártállami rendszer újratervezése. Ennek során az egyházi- és valláshoz kötődő intézkedésekkel alapvetően generációs alapon hozták meg. A világnézetet kizárták az egyházi ifjúsági közösségek kerültek. A politikai döntések végrehajtását az államhatalmi szervek – különösen a politikai rendőrség –, az oktatási és kulturális intézmények, valamint a propagandagépezet biztosították. A „lelkekért folytatott küzdelem” színtereinek áttekintése részleteiben is rövidítést a diktatórikus rezsim működésére.

A kereszteny ellenállás abban áll, hogy minden tilalom és üldözés ellenére, kerülő úton, titkokban, adott lehetőségei közt, de továbbra is teszi, amit nem szabadna tennie: pozitíve épít a keresztenységet, nem törődve a kockázatokkal.

(Lélek Díber plakata szerint)

„A kereszteny ellenállás abban áll, hogy minden tilalom és üldözés ellenére, kerülő úton, titkokban, adott lehetőségei közt, de továbbra is teszi, amit nem szabadna tennie: pozitíve épít a keresztenységet, nem törődve a kockázatokkal.”

(Lélek Díber plakata szerint)

A kíllítás rendezője:
Nemzeti Emlékezet Bizottsága

Készítettek:
Erdős Kristóf
Szuly Rita
Tabejdi Gábor
Wirthné Diera Bernadett

Közreműködők:
Czókó Gergely
Kulcsár Ádám
Símon István

Szokmai tanácsadók:
Földváryné Kiss Róka
Horváth Zsolt
Soók Viktor Attila

Infografikák és tárképek:
Radványi Dorottya

A kíllítést tervezte:
Varga Júlia

Köszönjük az olábbi személyek és intézmények egyműködését:
Arcanum Digitális Tudománytár, Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára (ÁBTL), Erdős Péter Zoltán, Fortepan, Gyenes Károly, Györgyi Egyházmegyei Levéltár (GYEL), Hungaricana közgjöjtémeny portál, Körmentj Imre, Magyar Távirati Iroda (MTI), Tátrainé Körmentj E. Kata, Tóth Istvánné, Viczán István, Zatykó Lajos, Zatykó Zsófia

VALLOMÁSOK, TALÁLKOZÁSOK – VISSZATEKINTÉS A PÁPALÁTOGATÁSRA

Megrendítő a Szentatya közvetlensége

„A találkozás a Szentatyával számomra olyan élmény volt, mint egy gyermek születése. Ugyanolyan fontos pillanat az életemben. Rengeteget jelentett nekem, hogy közösen imádkoztunk vele Ukrajnáért és a családomért” – mondta egy fiatal ukrán anya a Rózsák terén. Riportunkban arról olvashatnak, hogyan élték

mondaniuk mindeneknak, akik segítettek nekik: Spányi Antal püspöknek, a Katolikus Karitásznak és természetesen Ferenc pápának is.

A Szentatyával való találkozás alkalmával Kunszabó Zoltán állandó diákónus, az Új Jeruzsálem Katolikus Közösség vezetője és Kunszabóné Pataki Anna, a Csak Egyet

fedezzék fel az istengyermek-ségüket. Ezt is hangsúlyozta Ferenc pápa a mai buzdításában.

„Nekünk is nagy ajándék, hogy a vendégeinket elhoztuk, itt Ferenc pápa révén Krisztussal és az Egyházzal is találkozhattak – folytatja egy másik segítő. – Az egyikük, aki mögöttünk ült, megjegyezte, hogy ez a találkozás a legnagyszerűbb dolog, ami életében történt vele. Ezt megelőzően azt mondta nekünk, ha jön a pápa, majd ő beszél vele. Persze jelezte neki, hogy erre nem lesz mód, Ferenc pápa nem is tud magyarul, ám később úgy alakult, hogy a Szentatyá pont vele fogott kezét.”

„Egészen elképesztő az a közvetlenség, amit tapasztalhattunk! – teszi hozzá Sára. – Nekünk nincs arra lehetőségünk, hogy elmenjünk a Vatikánba, és találkozzunk Ferenc pápával. Erre mi történt? Ő jön ide hozzánk, hiszen a Csak Egyet Szolgálat alig tíz percre van innen. Még nem is fogtuk fel, hogy ez mekkora ajándék! Ferenc pápa egy hatalmas intézmény vezetője, még ennyire személyes és emberi.”

Kiss Rita, a csornai Jézus Szíve karitáscsoport alapítója megindult mondja: „Oriási lelkű élmény találkozni Ferenc pápával. Elérzékenyülés nélküli nem is tudok róla beszélni. Megkönnyezem. Isteni kegyelem, hogy ilyen közelegben lehetünk vele. Nagyon bíztam benne, hogy ilyen közelről fogom látni.”

A Jézus Szíve karitáscsoport négy éve alakult Csornán, négy tagja van. A Győri Egyházmegyevel együttműködve dolgoznak. „Lendületet adott a mai élmény – teszi hozzá Rita. – Megerősített abban, hogy nekem a Karitász szolgálatában dolgom van, és remélem, hogy a jövőben is tudom segíteni a nélkülöző, rászoruló, krízishelyzetben levő családotokat.”

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársa, Kiss Tibor az Iskola Alapítványnál dolgozik Budapesten. Ez az alapítvány olyan hátrányos helyzetű településekben tart fenn oktatási intézményt, ahol 70 százalékban roma a lakosság. Ahogyan Tibor mondja: a fogantatástól a foglalkoztatásig kísérlik őket.

templomban, amikor egy másik tanúságtörőt, az ukrán menekült család fejét, Jakovlev Oleget szólítjuk meg, aki feleségével és öt gyermekével érkezett hozzá a háború süjtöttjei Ukrajnából.

A Csak Egyet Szolgálat nevében is ott rejlik, hogy a segítő azzal az emberrel foglalkozik, aki éppen ott áll előtte,

„Öhöz a fordul teljes emberségevel, ezért is hívják őket vendégeknek. A segítők számára fontos, hogy a vendégek lássák és tapasztalják meg újra az emberi méltóságukat, és

A szakképzőkbe járó középiskolás diákok is jöttek erre az alkalomra Dombóvárról, Gyöngyösőről, Devescerről és Budapestről, őket elkísérték a pedagógusok is. „Ferenc pápa

Fotó: Lambert Attila

jelenléte felemelő – mondja Tibor. – Tegnap az egyik pap ismerősöm írta a bazilikában szerzett élményei után, hogy általa tényleg a jézusi szeretet jön közénk. Ez az érzés megérkezett ide is, ahogy behajtottak a kertbe az autóval. Én egy kicsit hiányoltam itt a

egyháznak mi, magyarországi cigányok fontos része vagyunk. Próbálunk úgy viselkedni, hogy méltó módon tudjuk élni az evangéliumot minden nap. Nem a peremterületen vagyunk, hanem az Egyház szívében. Ez nagyon nagy dolog!”

templomkertben annak az örömet, hogy lélekben együtt élhetjük meg ezt, hiszen láttam, hogy a templomban minden jó hangulat volt, amikor a cigányok énekeltek neki.”

A távozó tömegben nem nehéz észrevenni a csatkai cigánykeresztet. Megszólítom Kövesi Csabát, aki a vállához szorítja a feszületet. „Nagy dolog, hogy Ferenc pápa ilyen rövid időn belül másodszor is eljön Magyarországra. Várunk tisztelettel jár – mondja. – Mint ahogy az eucharisztikus kongresszus idején, úgy most is körbejártuk az országot a kereszttel, és hívtuk a testvéreket, hívőket, nem hívőket a Kossuth téri pápai szentmisére.” Udvardy György érsek indította útnak őket két héttel a pápalátogatás előtt a kereszt megáldásával.

„A mai napon megkaptuk a

személyes áldást a pápától, amikor a templomból jött kifelé. A nyitott szív, amivel fogadtuk, megtelt, boldogság töltött el bennünket.”

Kövesi Csaba azt is elmondja, hogy a csatkai cigánykereszt húszéves lesz. A magyarországi cigányoknak ő faragtatta a kereszset, amit akkor II. János Pál pápa áldott meg, majd Ferenc pápa is megáldotta többször. Például Balázsfalván, amikor a csíksomlyói látogatása alkalmával elhaladt mellettük, ugyanígy az eucharisztikus kongresszuson is. „Úgy gondolom, a magyarországi római katolikus

le. Nagyon vagányan mutatta a kezével, hogy nyitott szívvel, szeretettel, boldogan fogad, és nem ráz le minket. Amikor odament a szendrőládi énekesekhez, megáldotta őket, ők pedig még egy áldó imát énekeltek neki. Ezt nem lehet szavakba önteni, ezt át kell élni!” – mondja lelkesen.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársai összeálltak egy közös képre a zászlójukkal az Árpád-házi Szent Erzsébet-templom előtt. Utána elsőként Morva Emíliát, a segélyszervezet középmagyarországi régiójának vezetőjét kérdeztem, hogyan élte meg a találkozást Ferenc pápával.

„Röpködök. Öt centivel a föld fölött érzem magam. Szép és felemelő élmény volt, hogy itt voltak velünk a fogyatékos és hajléktalan testvéreink, akikkel minden nap foglalkozunk. A szemükben lát-tuk a boldogságot, hiszen olyan élményben volt részük, amire soha nem számítottak. Ez az örööm, hogy a Szentatyával találkozhattak, átragad rám is. Megható volt látni, mennyire várják, készülnek, lelkesednek.”

Morva Emíliát különösen érintette meg a Szentatyával beszélő, amikor arra buzdította őket, hogy folyékonyan beszéljék a szeretet nyelvét. „Jó lenne a magunkévé tenni, és a minden napban gyakorolni, amit a Jóisten kért ezzel tőlünk: hogy minden embertársunkban őt lássuk meg, és alázattal, szeretettel, örömmel tudjunk egymás felé fordulni minden napig. Ez a tanítás nagyon lelkesített, szinte felszólítás-ként étem meg, hogy ne akadjon el a nyelvünk, amikor a szeretetet kell gyakorolni.”

A fényképen szerepelt egy ukrán család is. Az édesanya elmondja, 2022 októberében érkeztek Debrecenbe. Albérletben laknak, amit a Magyar Máltai Szeretetszolgálat segített nekik megtalálni. A férje már munkába állt, a kislány pedig a Svetits Óvodába jár. „A találkozás a Szentatyával számomra olyan élmény volt, mint egy gyermek születése. Ugyanolyan fontos pillanat az életemben. Rengeteget jelentett nekem, hogy közösen imádkoztunk vele Ukrajnáért és a családomért, hálás vagyok érte.”

Vámossy Erzsébet, Baranyai Béla
Fotó: Turjányi Tuzson